

Intellectual Archive

Volume 4

Number 2

March
2015

Intellectual Archive

Volume 4

Number 2

March
2015

Editorial Board

Editor in Chief

Mark Zilberman, MSc, Shiny World Corporation, Toronto, Canada

Scientific Editorial Board

Viktor Andrushchenko, PhD, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Member-Correspondent of the National Academy of Science of Ukraine, President of the Association of Rectors of pedagogical universities in Europe

Vladimir Goncharov, PhD, Professor, Academician of the Academy of Higher Education of Ukraine, Director of the Institute of Foreign Languages of Dragomanov National Pedagogical University, Kiev, Ukraine

John Hodge, MSc, retired, USA

Petr Makuhin, PhD, Associate Professor, Philosophy and Social Communications faculty of Omsk State Technical University, Russia

Miroslav Pardy, PhD, Associate Professor, Department of Physical Electronics, Masaryk University, Brno, Czech Republic

Lyudmila Pet'ko, PhD, Associate Professor, Dragomanov National Pedagogical University, Kiev, Ukraine

IntellectualArchive, Volume 4, Number 2

Publisher : Shiny World Corp.
Address : 9350 Yonge Street
P.O.Box 61533,
Richmond Hill, Ontario
L4C 3N0
Canada

E-mail : support@IntellectualArchive.com
Web Site : www.IntellectualArchive.com
Series : Journal
Frequency : Bimonthly
Month : March of 2015
ISSN : 1929-4700
Trademark : **IntellectualArchive™**

© 2015 Shiny World Corp. All Rights Reserved. No reproduction allowed without permission. Copyright and moral rights of all articles belong to the individual authors.

Intellectual Archive

Volume 4

Number 2

March 2015

Table of Contents

Economics

L. Halapup	Refinancing of Banks as a Replenishment Method of Banking Capital in Terms of Internal Transformations	1
-------------------	--	---

Law

N. Frolova, S. Kuznetsov	Concerning Correlation of Separate Legal Categories	9
-------------------------------------	---	---

History of Literature

M. Belyavskaya	Hierarchical Structures in the Novel by A. Nothomb «Stupeur Et Tremblement» as a Reflection of Social Determinancy in the Literature of the Turn of XX-XXI Centuries	14
N. Shaparieva	Narrative Categories in L. F. Celine's Trilogy "Castle To Castle", "North", "Rigodon"	19

Education

O. Uralov	Discussion as a Factor in Development of Communication Skills of Students	24
A. Vakhobov	System of Information and Communication Technologies in the Education ..	30
N. Akhmedova	Teaching of Foreign Language Using Information and Communication Technologies as a Factor of Intensification	35

Linguistics

O. Drapak	The Locative Case as a Component of the Case System of the Ukrainian Language of Post-Soviet Period and as an Object of Learning of Foreigners	40
O. Drapak	The Negative Form of the Verbs (of the Present, Future and Past Tenses and also of the Imperative Mood) of the Ukrainian Language of Post-Soviet Period as an Object of Learning of Foreigners (<i>English / Ukrainian</i>)	77
V. Nikolayenko	Formation of Foreign Students' Russian Professional Communicative Competence: Psychological and Pedagogical Aspects (<i>English / Ukrainian</i>)	89

Toronto, March 2015

Refinancing of Banks as a Replenishment Method of Banking Capital in Terms of Internal Transformations

Liliya Halapup

Postgraduate student, Ternopil National Economic University, Ukraine

Abstract

The article is devoted to the refinancing of banks by the National Bank of Ukraine in order to replenish their capital in modern conditions of transformational changes. The main current issues concerning the refinancing of banks that are associated with the crisis in the banking system of Ukraine was also considered. The article describes the main features and conditions of credit refinancing by the National Bank of Ukraine. Additionally, there was examined the law aspects of implementation of operations in refinancing. The positive and negative aspects of refinancing as a method of raising additional funds by domestic banks were also defined in this article. The main reasons that led to a significant increase of unstable banks were considered and summarized. This article also analyzes current trends in the refinancing loans as a formation method of bank capital on basis of lending. The research identified the main problems of operations by banks refinancing, the ways of their solving and suggestions were proposed for improving the process of refinancing as a method of formation of bank capital on lending basis.

Keywords: bank capital, refinancing, the NBU, liquidity, banking system, banking crisis.

Introduction. The processes that are developing today around the domestic banking system indicate its state of crisis, resulting in a large number of banks that are experiencing problems with solvency and liquidity. In such circumstances, banking institutions experience extreme difficulties in raising additional funds for its activities and performance of their obligations based on deposits of individuals and legal entities. That's why the role of the National Bank of Ukraine as a lender of last instance, which maintains the liquidity of banks through refinancing, is crucial. In such a situation it is extremely urgent to examine the process of refinancing as a method of raising additional funds for banking institutions on basis of lending.

In domestic scientific literature the researches about refinancing of banks were under a special attention. In particular, A.V. Maximov (2014, p.49) examines in details the essence of the concept of refinancing and interpretation of this concept in general. The author also pays great attention to the study of theoretical aspects of refinancing operations accounting and its reflection on the balance sheet of the banking institution. Instead, L.A. Klyusko (2011, p.217) analyses the main causes of the crisis processes in the domestic economy and determines the

errors made by corporate banking management in the process of banking institution governing. L.A. Klyusko describes the main mistakes that were made by the National Bank of Ukraine in the process of refinancing loans crisis in 2008. A.S. Moskvichova (2013, p.310) considers refinancing operations as a form of government regulation of a market of credit services. She points to the inability of the main regulator of the banking system quickly and efficiently organize regulations in order to avoid deepening crisis processes. However, the current crisis processes in the economy leads to the search for effective tools and mechanisms for refinancing. Therefore, in a context where the vast majority of banks feel the need for additional cash and insolvency problems it is necessary to study easy and fast methods to raise funds for lending basis, one of which is the provision of the National Bank of Ukraine refinancing loans.

Method. The study was conducted based on scientific methods of analysis (particularly a method of induction, deduction, scientific analysis, comparison and complexity), as well as on economic and statistical analysis methods (comparison, tabular, graphical and methods of consolidation effects).

Results. The central bank plays a significant role in providing financial stability for bank institutions. The degree to which the National Bank of Ukraine participates in the formation of bank capital depends on the objectives of monetary policy provided during certain period, as well as tools with which it can lend to bank institutions. They are following:

- transactions of receiving refinancing credits including permanent line of refinancing in order to provide banking institutions with overnight credits and refinancing loans;
- repurchase agreement which includes direct and reverse agreement;
- transactions with its own debt, such as certificates of deposit and overnight and to 90 days;
- transactions with government bonds of Ukraine (4).

The National Bank of Ukraine performs its function as a last instance lender by providing borrowings for banking institutions, and regulates the monetary circulation in the country, whereby ensures the stability of the national currency. By this means, the increase in lending leads to expansion of the monetary base and the money supply, while the decrease in lending reduces the monetary base and the money supply.

It is important to note that the volume of borrowings provided by central bank, except for overnight credits and funds for repurchase direct agreement, including with regard to filing, shall not exceed 50 percent of the regulatory capital of the banking institution, which is calculated according to the balance of the last reporting date.

The National Bank of Ukraine provides refinancing loans for banking institutions for interest rate that is not lower than the accounting rate, and which shall not be altered during the loan agreement.

The important condition for obtaining borrowing funds from the National Bank of Ukraine is the fulfillment of the requirements established for banking institutions to obtain such additional resources, the main of which are as follows:

- ✓ term of the borrowing bank activity should exceed a one year term after obtaining a banking license;
- ✓ bank should have banking and general license to perform currency transactions;
- ✓ banking institution should have on their own account assets that can be taken by the National Bank of Ukraine secured;
- ✓ bank should be solvent and pays previously obtained loans of the National Bank and interest in due time.

We should point out the fact that the National Bank of Ukraine actively participated in refinancing during 2008, in order to maintain liquidity it was provided refinancing loans to 169,5 billion UAH, which is almost 16 times greater than the size of the previous two years (table 1). In order to reduce the impact of financial crisis processes and ensure the stability of banks, the National Bank actively provided loans to financial recovery in the amount of 36,8 billion UAH, received by 6 banks. However, according to the later testing, they proved to be unstable, because their fail situation with liquidity and solvency. Moreover, the majority of loans were illegal, as some of the money was used inappropriately and for lending entities (Klyusko L.A., 2001). The National Bank provided loans to refinance using different approaches to bank institutions regarding interest rates and terms of payment, as well as significant were the costs of refinancing funds to purchase foreign currency, the result of which was further increased pressure on the currency.

Table 1. The scope and structure of loans refinancing by bank institutions in Ukraine (5)

(billion, UAH)

Refinancing instruments	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
The total amount, including:	169,5	64,4	5,2	28,9	97,6	71,5	222,3
- overnight loans (permanent line of refinancing);	91,8	12,7	0,2	2,1	28,7	19,8	95,2
- loans granted by obtaining tender;	15,2	1,2	0,5	3,2	11,7	13,8	55,4
- through repurchase direct agreement;	23,1	0,5	0,1	23,6	56,7	36,0	20,4
- longterm loans;	-	1,7	10,5	-	-	-	-
- loans for the financial recovery programs;	36,8	46,9	3,4	-	0,5	2,0	28,2
- through SWAP transactions	2,6	1,4	-	-	-	-	23,1

In 2009, the National Bank of Ukraine held a cautious policy of refinancing and reduced volumes of liquidity support for the domestic banking system. The focus of its policy was based on view of the situation in the money market. The vast majority of refinancing loans were granted in the first half of the year, which amounted to 86,7% of annual refinancing (55,8 billion UAH). This situation was related to the lack of liquidity, which arose as a result of funds outflows from bank institutions. In the second half of 2009, the market experienced some improvement in the real sector of economics and in the balance of payments, so the National Bank of Ukraine has reduced the volume of refinancing to 8,6 billion UAH (13,3% of the annual volume). The total amount of refinancing operations of bank institutions in 2009 was 64,4 billion UAH.

The smallest amount of refinancing loans was provided by the central bank in 2010, which amounted to 5,2 billion UAH. It was caused by the restoration of a sufficient amount of capital owned by banks due to growth of the deposit portfolio of businesses and individuals, which contributed to the formation of excess banks' funds. Positive trend to restore the

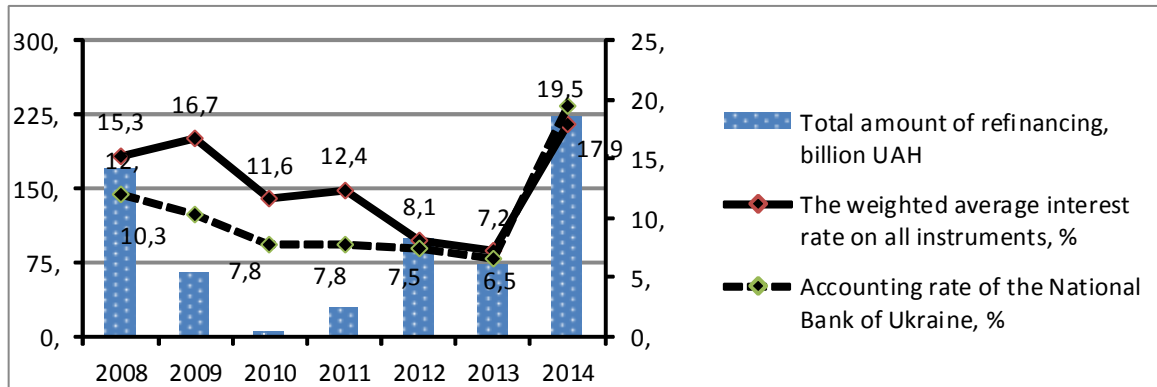
solvency of banks provided the National Bank of Ukraine with opportunity to offer long-term loans.

In 2011 the total volume of refinancing transactions amounted to 28,9 billion UAH, mostly direct agreements – 82% of annual loans (23,6 billion UAH). This situation was caused by the needs of the government securities market.

Volumes of refinancing loans significantly increased during 2012–2013 years and reached 96,7 billion UAH and 71,5 billion UAH accordingly. This can be explained by the presence of deflationary dynamics and inflation rising. The effect of inflation forces the National Bank of Ukraine to increase repurchase agreement and conduct refinancing requirements. However, during this period, new loans to banking institutions were issued faster than previous repayments of loans were received. We cannot ignore the fact that it is unacceptable that substantial amounts of refinance cost were received by troubled banks, which were in the process of wound up. This is the evidence of inability of the National Bank of Ukraine to withdraw trouble bank institutions from the market, which is undermining the stability of the banking system as a whole.

In 2014 the situation in the money market had a negative trend. A significant devaluation of the national currency, high demand for the currency, the unstable political situation caused panic among the population, leading to an outflow of deposits from the banking system, so that the vast majority of banks are experiencing problems with solvency and unable to meet their obligations. In such circumstances the National Bank of Ukraine has provided loans to refinance in the amount of 222,3 billion UAH, which is 52,8 billion UAH more than during the crisis in 2008 in order to maintain the liquidity of banks. This situation requires the main regulator to response quickly to changes occurring in the money market and timely refinance loans for those banking institutions which really feel great need for such funds and activity of which is systemically important for the proper functioning of the domestic banking system.

The main instrument of monetary control is the discount rate of the National Bank of Ukraine that is associated with the refinancing policy. The discount rate in 2008-2013 gradually decreased, indicating that the purpose of the NBU was to create the incentives for depositors to invest into banking system and to promote lending real sector of economy by bank's institutions. In 2008 the discount rate was 12%, and in 2013 its level decreased and amounted to 6,5% (Fig. 1).

**Fig. 1. Dynamics of volume and interest rates of refinancing of banks in Ukraine
2008-2014 years**

A significant increase of interest rates occurred in 2014 was caused by significant inflation and rapid devaluation of the national currency. In such circumstances, the National Bank of Ukraine increased the discount rate to 19,5 % in order to reduce the volume of money circulation. It is important to emphasize that the increase of discount rate and additional capital needed by the most banking institutions led to increasing of interest rates on the international credit market.

Therefore, a required condition for effective refinancing policy of the National Bank of Ukraine would be prompt issuance of refinancing loans for banking institutions. Late held bank refinancing loan mechanism leads to the spread of panic among clients, in which there is a lack of liquidity to meet its liabilities and excessive outflow of deposits from the banking system, as already observed in 2008 crisis. Also, it's important to conduct a transparent refinancing policy of the National Bank, which should manifest itself in the equal treatment of all banking institutions and establish clear criteria by which banks could claim the priority obtaining borrowed funds and their volumes.

In terms of financial and political instability and crisis processes, refinancing loans are extremely important to maintain the liquidity and solvency of banks. However, the experience of 2008 demonstrates the improper use of borrowed funds from the National Bank, which were directed to conduct speculative currency transactions in the foreign exchange market directly to buy foreign currency, which led to the devaluation of the currency. Thus, to prevent recurrence of the situation in 2008, the National Bank of Ukraine should provide transparent and equal conditions of participation of banks in the process of refinancing, stop the departmental

approach experience, increase the effectiveness of the regulatory function, and implement banking supervision objective.

We believe that the introduction of mechanism to provide short-term funds by issuing intraday credit into the domestic banking practices would contribute to the effectiveness of refinancing policies. These types of loans are widely used in the United States and the European Union (A.V. Maximov, 2014). Provision of intraday credit guarantees operation of the national payment system. These loans can also be provided in large quantities and serve an important tool for maintaining current liquidity of banks. Provision of intraday credit is issued with the establishment of limits and without implementation, but if fully provided, it can be issued without restrictions.

In conditions when many banks have a need of additional liquidity while interbank market is not developed, the use of this type of refinancing in the domestic banking system, in our opinion, would be quite appropriate. The mechanism of this loan is to provide funds by the National Bank of Ukraine to banking institutions throughout the trading day and until its completion loan has to be repaid by revenues to the correspondent account of the Bank. In a situation where the loan is not repaid by the end of the trading day, it is transferred to the overnight credit. Such loans should be provided on fees and should be secured. The main advantage of intraday credit is the ease and simplicity of their involvement by banking institutions.

Besides, the dividing of functions of banking supervision and monetary policy would be very effective. This model of regulation is widely used in developed countries such as Germany, Great Britain, Hungary, China. Its essence is to consolidate the regulation and supervision of the banking system, capital markets, and non-bank financial institutions in one center which is separated from the central bank. The creation of such a single regulator will contribute to the growth of financial intermediaries, as a result of increased competition and market liberalization will gradually blur the boundaries between the functions of banks and non-bank financial institutions.

Discussion. In summary, we can conclude that the objective law of development of the banking system is the enlargement of bank capital from different sources. The attraction of additional funds with the help of the NBU's refinancing credits is a key method in terms of lacking of liquidity for banks. One of the main factors for restoring and maintaining economic

growth in Ukraine is prudent monetary policy of the National Bank of Ukraine. In the present conditions its main task is to stabilize the banking system. Despite the significant steps being taken in this direction it is necessary to ensure the credibility of the exchange rate policy of market participants and sustainable liquidity of banks by satisfying a demand which forms the supply of credit banks. The consequence of it should be the reduction of speculative transactions in the interbank market.

However, it should be mentioned that the main drawbacks of refinancing policies of the National Bank of Ukraine is an opacity of the main regulator's activity in the area of refinancing, departmental attitude of the central bank to the banking institutions which apply for refinancing loans, the lack of proper control over the use of funds by banks of received refinancing loans, and directing these funds to the foreign exchange market. Therefore, the main task of the National Bank of Ukraine is to carry out a prudent monetary policy, that will promote the development and stabilization of the banking system and the economy as a whole.

References

1. Klyusko L.A. (2011) Problem banks in Ukraine, it's refinancing and re capitalization in modern conditions // Modern problems of economy, №3 (117), p. 217-222.
2. Maximov A.V. (2014) Refinancing of banks: the mechanism of application, specificity of accounting and analysis, problems and solutions // Science and Economics, №3, s.48-59.
3. Moskvichova O.S. (2013) Refinancing as a form of state regulation of credit services market // Scientific Notes. Series «Economy», №23, s.310-314.
4. www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0410-09 (Regulation of the National Bank of Ukraine regulate bank liquidity Ukraine, approved by the NBU Board number 259 of 30.04.2009.).
5. www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798 (Key Performance Indicators bank Ukraine)

Concerning Correlation of Separate Legal Categories

Frolova N.V., Doctor of Legal Sciences, Professor

*Head of Institute of Economy and Law in the city of Nizhnevartovsk, Russia (affiliate) by federal state-budgeted educational establishment of higher professional education
«State university of Tyumen»*

Kuznetsov S.P., Candidate of Legal Sciences, Docent

Professor's assistant in department «General professional and specific disciplines in legal studies» of affiliate of South Ural State University in Nizhnevartovsk, Russia

Abstract

This article describes and analyses different legal terms, such as economic entity (economic operator) and legal entity, their correlations and common fields in particular. Article provides with different scientific approaches to the given issue. As well the Authors' comparative research of the given terms based on civil legislation in Russia before 1991 and after. According to the results of the analysis, authors suggest the following conclusions: 1) maintenance of economy (engaging in economic activities) can be operated, among others, by the subjects of non-entrepreneurial nature, i.e. deprived of required features and status – such as independent person with belonging property, a family and further. 2) the notion «economic organization» is wider than that of «legal entity», as the latter is connected to possession of properties and recognition of a status of legal subject by economic organizations, given that «economic organization» includes also economic, organizational, social, technological and technical contents.

Key words: economic entity, legal entity, commercial law, entrepreneurial activities, economic activity, civil legislation, organization, enterprise.

An issue of interpretation of particular legal categories and correlation between them is one of most important in modern legal science. In our view, correlation between such important for legal science concepts as « economic entity (economic operator) » and « performer of entrepreneurial activities», as well as «legal entity» and «organization» represents particular interest.

A category « economic entity (economic operator) » has found its reflection in the concept of Commercial Law already in pre-reform period. Economic entities signified «Socialist enterprises and their subdivisions that perform economic activities and guide them, possessing certain property, economic rights and obligations (economic competence) and bear responsibility for results of their undertakings , being entitled to turn for protection of possessed economic rights»¹.

Characteristic of economic entity with the definition of its main peculiarities, given by V.S. Martemyanov², is considered as the most traditional. Economic entity (proprietor of economic rights and obligations) – is a body, endowed with proper competence that possesses independent assets on which basis he performs entrepreneurial and other economic activities, registered in due order or legitimized otherwise, excising management over such activities, acquiring rights and obligations on his own behalf and bearing independent property liability.

At the legislative level this term was originally introduced into preamble to the Law of RSFSR « On enterprises and entrepreneurial activities», stating it as follows: « Provisions of the present Law take effect over the whole territory of the Russian Soviet Federated Socialistic Republic in respect to any performer of entrepreneurial activities and enterprises irrespective of the form of

ownership and scope of activities». Nevertheless, above stated Law did not define the notion of «performer of entrepreneurial activities». Article 2 thereto only provided the list of performers of entrepreneurial activities and Article 3 was devoted to forms of entrepreneurship.

A while later the notion «performers of entrepreneurial activities» was articulated in the part 3, clause 1, Article 2 of the Civil Code of Russian Federation by the means of relations, regulated by the civil legislation and the concept of entrepreneurial activities: «the civil legislation regulates the relationship between the bodies that perform entrepreneurial activities either take part in them, on the assumption that entrepreneurship is an independent activity, taken at own risk and directed to regular gaining of profit from enjoyment of properties, selling of goods, performance of works or delivery of services by the persons, registered in this guise according to the procedure provided for by the legislation».

Despite the fact that legislative practices do not separate categories «economic entity» and «performer of entrepreneurial activities» (for instance, Law of the RSFSR from March 22, 1991 № 948-1 «On competition and antitrust enforcement» refer Russian and foreign commercial establishments to economic entities with exception to those, not engaged in entrepreneurial activities, including agricultural consumer co-operatives and individual entrepreneurs, thus excluding from economic entities that perform other types of activities rather than entrepreneurship), whereas economic activities of most entities have gained entrepreneurial nature, and the entities by themselves received the status of performer of entrepreneurial activities, these notions may not be treated as equal.

Accuracy of this conclusion is supported by the fact that a category «economic activity» is identical to those of «business activity» which is in fact intrinsically wider than the notion of «entrepreneurial activities».

Following this idea, the designation «economic entity», commonly used by Commercial Law, must be adjusted viewing the definition of the type of activities of economic entities (taking the notice of a definition, conceived by V.S. Martemyanov, one can see that a category «economic activities» for him extends further than the category of «entrepreneurial activities», which is particularly stated in a clause «performs entrepreneurial and other economic activities») and may be conceived as follows: «economic entity (Bearer of economic rights and obligations)- is a body, endowed with competences, possessing independent assets, on which basis he performs entrepreneurial and/or other economic activities, enrolled in due order or legitimized otherwise, performing the management of such activities, gaining rights and obligations on his own behalf and bearing independent property liability».

Selection of terminology depends on discretion of a legislator. For example, Commercial Code of Ukraine, which sets the main principles of economic activities in this country, defines the participants of relationship in the area of economic activities as «entities of economic activities», which refer to participants of economic relationship, performing economic activities and implementing their economic competencies (an aggregate of economic rights and obligations) , possessing independent property and bearing liability for taken obligations by this property, except for the cases, envisaged by the legislation (clause 1 article 55 of Commercial Code of Ukraine).

Civil legislation binds emergence of legal status of economic entities with the notion of a legal entity, communicated through the meaning «organization». Let us try to understand how reasonable it is.

An issue of definition of a nature of legal entity is, in opinion of E.A. Sukhanov, «one of fundamental and, in other words, «perpetual» matters of the Civil Law»³.

Estimating the core of a legal entity, K.D. Kavelin wrote: 1. This designation understands any entity from the legal point of view, with exception to human beings. 2. Legal entities have no legal capacity. They are represented; on their behalf and in their name people can act. 3. Legal capacity of such entities is neither regularly defined nor has certain origin, it can follow different extension due to conditions of state and social surroundings-4.

Such formula, originating from the 19-th century, has preserved its actuality until now. Evidently, the term «entity», borrowed from the notion of a physical person, in reference to collective embodiments signifies a certain unit, acting as a whole. Inclusion of a term «legal» means that this unit is capable of maintaining of legal relationship, possesses rights and obligations in relation to other similar entities (subjects).

Despite the fact that clause 1 of an article 48 of Russian Civil Code claims that legal entity is an establishment, equation of these notions is presumably not perfectly matching.

As a proof hereto, let us turn to the science of a theory of organization that examines social establishments in general as a phenomenon.

By confirming the fact that the term «organization» in modern science and practices is pretty manifold and implemented in «expressions, reflecting and unfolding the most diverse live spheres (actually, all spheres that surround the people, as well as those that we can imagine, are estimated from the point of view of organization-5)», it may be regarded as 1). Complicated, open, manageable, dynamic system with aimed action-6 2). Voluntarily coordinated social formation with preset limits, functioning on a relatively constant basis in order to reach a common goal or objective («Voluntarily coordinated» means administration, and «social formation» - the fact that organization consists of persons or groups of persons that interact with each other-7), in other words, that is formation of men, pointed at achievement of shared objectives. 3). Result and substance of subjective and objective process, expressed in cognition, shaping, specialization, implementation and development of universal potential of institutions for setting and achievement of social objectives-8.

The provisions, elaborated by organization theory, provide those facts that organization must be shaped at the origin, i.e. an enterprise that consequently would gain the status of a legal entity by implementation of requirements, provided in the Law. Such scientists as S.N. Bratus, D.I. Meyer, O.Girke truly claimed that the Law cannot create an entity where it does not actually exist. The Law can only fix something actual. Just as in relation to private person, a man is originally born, whereas the Law confirms and secures his status.

It is worth mentioning that direct confirmation of our reasoning appears in the procedure of establishment (foundation) of a legal entity, envisaged in the Law. In order to receive the status of legal entity an establishment must possess the features, stated in Civil Code of Russian Federation – institutional integrity, ringfenced assets, independent property liability, proper name (company title) and procedural capacity.

An institution of legal entities emerged, in our opinion, namely in order to signify an enterprise from legal point of view as economic entity, participant of legal relationship, considering that the notion «enterprise» has many facets. Therefore V.V. Laptev, V.A. Rakhmilovich, K.U.Totyeva, V.K.Andreev and other researchers reasonably specify in their works that legal entity is only one of legal forms, one of facets of an enterprise, providing external aspect of its activities, i.e. directed to other participants of property relations; it complements characteristics of an enterprise as a social institution and a subject of economic and legal, as well as entrepreneurial relations. That is why a realistic theory of legal entity, which

positions the legal entity as actual legal subject, holding property and certain personal non-property rights and obligations, proves to be insufficiently reasonable. In order to create a legal subject with the rights of legal entity, there must emerge economic entity, i.e. an enterprise.

Recapitulating proposed theme of research one can make following conclusions.

Firstly, modern legal science does not have a unified approach in respect to the definition of a notion «economic entity (subject of economic activities) » and its correlation with the notion « performer of entrepreneurial activities». Some authors regard them as equal (such position corresponds with the position of a legislator and other state authorities, authorized to issue regulatory and statutory acts that govern relations in economic sphere), others believe that the notion «economic entity» extends further than that of « performer of entrepreneurial activities».

Sharing such point of view, considering that the notion of economic activity is identical of those of business activity, we believe that maintenance of economy (engaging in economic activities) can be operated, among others, by the subjects of non- entrepreneurial nature, i.e. deprived of required features and status – such as independent person with belonging property, a family and further. This conclusion results from generally accepted perception of economy as an aggregate of means, created by nature or human, deployed by the people in order to create, maintain and improve conditions of existence and life sustaining.

Secondly, the notion «economic organization» is wider than that of «legal entity», as the latter is connected to possession of properties and recognition of a status of legal subject by economic organizations, given that «economic organization» includes also economic, organizational, social, technological and technical contents. In connection to aforesaid, we would rather unfold the category «legal entity» through the notion «enterprise», than that of «organization».

References

1. Commercial Law- general provisions / edited by V.V.Lapteva – Moscow, Science, 1983- Page 45.
2. Martemyanov V.S. Commercial Law- general provisions. Series of lectures/ Martemyanov V.S. –Moscow, publishing company BEK,1994 - volume 1, page 53.
3. Sukhanov E.A. Introductory note to a textbook – Notion and essence of a legal entity. Brief overview of history and theory / Sukhanov E.A. Moscow. Statut. 2003-page 8.
4. Kavelin K.D. Best editions on Civil Law/ Kavelin K.D.- Moscow, JSC «CenterYurInfor», 2003, page 196.
5. Latfullin R.R. Organization theory – textbook for higher educational establishments / Latfullin R.R. , A.V. Raitchenko-Saint-Petersburg, Piter, 2004, Page 18.
6. Rogozhin S.V. Organization theory – textbook / Rogozhin S.V., Rogozhina T.V. 2 edition, stereotype. Moscow, publishing house «Examen», 2004, page 31.
7. Millner B.Z. Organization theory / Millner B.Z. – Moscow, INFRA-M, 1998, page 12. Akimova T.A.- textbook for higher educational establishments-T.A. Akimova . Moscow, Unity-Dana , 2003 , page 77.

8. Latfullin G.R. The Law/ Latfullin G.R., A.V. Raitchenko, page 295.

Hierarchical Structures in the Novel by A. Nothomb «Stupeur Et Tremblement» as a Reflection of Social Determinancy in the Literature of the Turn of XX-XXI Centuries

Belyavskaya M.

V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)

Abstract

The study of the literature of the turn of the XX-XXI centuries, in particular of the novels by A. Nothomb, proposes to consider the presence in the author's conception of social phenomena on the plot level, at the level of artistic characters and the conflict chain. The analysis of novels by A. Nothomb confirms the presence of social determinance of the modern literature, which, in turn, contributes to the success of this kind of literature among the readers as it performs such social functions as an actual way of cognition, the function of the spiritual, ideological and aesthetic orientations, as well as the function of the expansion of world experience.

Keywords: A. Nothomb, social determinancy, the literature of the turn of XX-XXI cs., social phenomenon.

The novel «Stupeur et tremblement» by Belgian writer Amelie Nothomb embarrassed literary world, having appeared in 1999. Later on, author's project, because of its great popularity among readers, attracted attention of cinema workers and was implemented in the similar film by Alain Corneau in 2003.

What exactly contributed to such success of the novel? The film looking of its plot or vividness and actuality of exposed events?

Modern writers resort to usage of typical life situations, in which unusual plots develop. Such method allows to explore originality and achievements of modern society, that is under process of constant changes. Then we have a question: whether one can speak about revival or new representation of such genre as psycho-realistic novel that nowadays combines features of Flober's realism and Zolya's naturalism, however, for the aggravation of the plot he uses transformation of such genre categories as a detective, science-fiction, necrology, confession, etc. Such a research-invention of reality as a collection of material and spiritual values of reality, system of priorities is directed by writers on the manifestation and outline of certain system of features, that predetermines an existence of «contemporaneity» on social, psychological and domestic levels. Brightly-ironical manner of writing only underlines free from steady clichés and prejudice and even non-conformist creative projects.

Worth readers' and researchers' attention is author's model of the society by A. Nothomb, implemented in the image of Japanese enterprise in the novel «Stupeur et tremblement». The main heroine Amelie, Belgian by the origin and philologist by profession, appears at this giant enterprise under a long-term contract. From the very first minute of her being at the enterprise she cannot keep from having some negative impressions. Consciousness of small Amelie is confused by the size of the giant: «Yumimoto était l'une des plus grandes compagnies de l'univers. Monsieur Haneda en dirigeait la section Import-Export, qui achetait et vendait tout ce qui existait à travers la planète entière.» [3; 15]

In spite of the fact that nowadays Japanese enterprise is almost an archetype of the most perfect mind, stability and constant development, depicted by the author a model of eastern society stresses on insignificance of a person in front of the system, a unit in front of the whole,

an individuality in front of the community: «Les employés de Yumimoto, comme les zéros, ne prenaient leur valeur que derrière les autres chiffres. Tous, sauf moi, qui n'atteignais même pas le pouvoir du zéro.» [3; 16] Hyperbolic personification of the elevator in a forty-four storied building emphasizes insignificance of such unit as Amelie, who fills as if a huge creature had swallowed her: «...l'ascenseur me cracha au dernier étage de l'immeuble Yumimoto.» [3; 7] Similar metaphor is used by the author towards working mechanisms of the company: «Je livrai le paquet à l'avaleuse de la photocopieuse, qui effectua sa tâche avec une rapidité et une courtoisie exemplaires.» [3; 33] As if everything here acquires possibilities to swallow, to raze, to destroy everything that is not attached to the greatest process of the system functioning, everything that differs from its «calibrated» and «adapted» elements. Environment arises closed, cold, too neutral, even sterile, far from external world: «Loin, très loin, il y avait la ville — si loin que je doutais d'y avoir jamais mis les pieds.» [3; 8]

Hierarchical structure of the personnel at the enterprise is presented with the means of pyramidal construction : «Monsieur Haneda était le supérieur de monsieur Omochi, qui était le supérieur de monsieur Saito, qui était le supérieur de mademoiselle Mori, qui était ma supérieure. Et moi, je n'étais la supérieure de personne. On pourrait dire les choses autrement. J'étais aux ordres de mademoiselle Mori, qui était aux ordres de monsieur Saito, et ainsi de suite, avec cette précision que les ordres pouvaient, en aval, sauter les échelons hiérarchiques. Donc, dans la compagnie Yumimoto, j'étais aux ordres de tout le monde.» [3; 7] Such chain of responsible people affirms excessive structuralization of the personnel, led to absurdity, oriented to destroy any display of individualism and at the same time to be against the integration of new elements.

The functioning of such mechanism is based on submissive complete self-sacrifice of every worker. Nothing except gentleness and irreproachable fulfillment of duties cannot justify the place that each of them occupies. A. Nothomb formulates the main life postulate of the Japanese person in such a way: «Et j'y compris une grande chose: c'est qu'au Japon, l'existence, c'est l'entreprise.» [3; 151] Whether one can say anything about some personal interests or rights... But all of them clearly realize that things that are forbidden: «Puis il me montra une porte et m'annonça d'un air solennel que, derrière elle, il y avait monsieur Haneda, le président. Il allait de soi qu'il ne fallait pas songer à le rencontrer.» [3; 9]; and it was also forbidden to attract attention, speaking too politely or on the contrary playing the buffoon; to take someone's place at least for a minute even if the owner was absent, this is a manifestation of disrespect of your place in the hierarchical system; it was impossible to aspire to become Japanese or at least to be like him in some cases, that meant that only Japanese people by origin could speak Japanese; to boost or to strive for promotion with dignity that no one had a right to get; to try to comfort an offended person, etc.

Created by the author «refined world» in the image of Yumimoto is not deprived of, as it has to be in a real world, its own God and Devil. The president of the company, Mr. Haneda, who is called «God» by the main heroine looked like that: «Monsieur Haneda était un homme d'une cinquantaine d'années, au corps mince et au visage d'une élégance exceptionnelle. Il se dégageait de lui une impression de profonde bonté et d'harmonie.» [3;85] He is the only person who charms Amelie with his inaccessibility, he seems to be a person who is not engaged in any burden or calamities of the enterprise but at the same time he cannot interfere in: «Monsieur Haneda était un trop bon président pour remettre en cause les ordres de l'un de ses subordonnés...» [3;129] In contrast to him, on the other side of the ladder between good and evil there is Mr. Omochi, who totally fulfills his post: «... monsieur Omochi, qui était énorme

et effrayant, ce qui prouvait qu'il était le vice-président» [3; 9] Because of the fact that every his manifestation in this novel is marked with fits of anger Amelie calls him a Devil. Amelie considers him to run that Hell.

The author gives a remarkable and comprehensive comparison of the heroine Fubuki Mori: «Fubuki, elle, n'était ni Diable ni Dieu: c'était une Japonaise.» [3; 86]. The only female character, except Amelie, who dazzles by her beauty and accuracy, in this system Fubuki is a function of aesthetic ideal combining «the beautiful» from Mr. Heneda (that is God) and «the horrible» from Mr. Omochi (that is Devil) and also embodies the image of executioner over the victim Amelie.

Fubuki's boss, Mr. Saito, impresses by an absurdity of his decisions and orders and by means of this he embodies the image of all absurdity at the enterprise. Smashing any displays of individuality, creativity and non-conformism he implements the main law of the enterprise that is a moral Suicide of individuality.

As «Stupeur et tremblement» the first character is a female prose of the turn of the centuries with a usage of autobiographical elements one can find that a woman with her status, functions, rights and duties in such strictly governed men's society is depicted in the novel in a very interesting manner. There are two female images that coexist in the novel: the first character is Amelie, a representative of western consciousness who is free from dogmas, clichés, aimed at self-realization and the second one is Fubuki Mori who is portrayed as model of a woman-worker, assured and stable in her position «a player by rules».

Stages of becoming a Japanese woman in the society by A. Nothomb are marked by the process of going through all sadistic stages of a so-called social «procrust couch»: «Enfin et surtout parce qu'une beauté qui a résisté à tant de corsets physiques et mentaux, à tant de contraintes, d'écrasements, d'interdits absurdes, de dogmes, d'asphyxie, de désolations, de sadisme, de conspiration du silence et d'humiliations — une telle beauté, donc, est un miracle d'héroïsme.» [3; 87]

Cited metaphorical description underlines the presence of «social collar» in which «exists» Japanese woman and which deprives her from any reflection of sensuality, independence and any desires. All postulates that a Japanese woman has been taught since her childhood [3; 87-89], are oriented to strengthen a feeling of personal inferiority and indignity concerning the environment. In response to Amelie's freedom-loving consciousness, even suffering great influence of Fubuki's education, nevertheless she admires and even in the depth of her soul sympathizes her: «Non: s'il faut admirer la Japonaise — et il le faut -, c'est parce qu'elle ne se suicide pas.» [3;87] She sympathizes because of the burden of her position of a woman in the society Fubuki was deprived from an opportunity and capability to imagine and fancy the thing that helped Amelie to survive in hostile environment. If someone pays attention to the fact that both women were by origin from the same province Kansai and to that they both suffered the same difficulties during their childhood and also from the mutual interest in each other, hidden and even not realized by Fubuki and open but oppressed by Amelie, one can notice the author's opinion about the presence of a starting point of a possible comprehension of two protagonists, two women, two worlds, hidden in the childhood and destroyed social system equal for both sides.

Self-identification of a character in the novel, that is a person in the society, is also held gradually according to the policy of the enterprise concerning outside elements. Trying to find her own place from the first days Amelie loses it more and more: «Je savais moins que jamais quelle était et quelle serait ma place dans la compagnie Yumimoto.»[3; 25-26]. If at the

beginning of the «career» at the enterprise the main heroine understands that she is at the wrong place then the development of the conflict with a new society makes her realize her total worthlessness. That is to say a destruction of personality firstly has a social nature. Amelie is looking for a social realization, so exactly in a social circle she suffers oppression, and first of all suffers her «I» but not psychological.

A concept of the novel foresees a strategy of formation and realization of individuality in a hostile society that is accompanied by overcoming of a great number of obstacles on the way to character's «oneself». Complication of searching of her own place at the enterprise is implemented in the fact that Amelie can't find an appropriate place in a steady social group and all the attempts to manifest oneself as a qualified employee lead to the aggravation of her position. The main argument of her accusation is a reflection of independence, inventiveness and inexhaustible imagination all that favorable conditions is always an advantage among the representatives of a social group. Activities that she is interested in are distributed to other employees and even tasks she is given every time prove her incapability to adapt in the group. An enterprise is depicted as locked environment that strengthens mental strain. Every lower post was accompanied by narrowing of vital space: a company, a floor, an office and a toilet. And only an existence of windows, huge windows permits her consciousness feel a course of life, permits her oppressed imagination to get free and at the same time reminds of existence of this unvanquished obstacle on the way of her «free» and «true» life. Attention to Fubuki's corporality and especially to her astonishing beauty, to Omochi's hatefulness of a fat person that is concentration on extremes presupposes disorientation of an individual in a material environment. There is a significant fact that the heroin describes everything except herself in details, some signs of her existence can be found in a fragment where Amelie has a nervous breakdown where at night, several days after her sleepless work, she, naked turns everything upside down and then she falls asleep under a pile of litter. One can consider such incident as a desperate attempt of a confused personality to find oneself, get free from burden of the system that contradicts human nature.

A denouement is an unexpected ending as a conclusion from received experience as if aimed to fix positive experience in spite of the general mainly negative basis of the novel. She stresses inexhaustible ability of a strong personality to resist attached rules and not to sink beneath collective consciousness and to get stronger in her convictions and to emerge victorious.

Thus, according to D.S. Likhachov [2], one can say that the literature of the turn of XX-XXI centuries fulfills a function of the expansion of social boundaries both at the level of the plot that reveals a specific for its time but at the same time relevant social conflict of characters who are endued unexpected but similar to real life social characteristics and at the level of widening of world experience that is conformed by the existence of great amount of multinational and marginal literature. This literature is successful among readers because its concept and methods conform to lots of readers' needs in an actual mean of perception of reality, carrier of spiritually-ideological and esthetic markers and also powerful method of social influence and motivation. The researches of multicultural aspects of social phenomenon representation in the works of modern writers can become essential for literary theory.

References

1. Barri P. *Vstup do teorii: literaturoznavstvo i kul'turologija* (Introduction to the theory, literary criticism and cultural studies) /P. Barri /K.: Smoloskip., 2008. – 360 s.
2. Lihachev D. S. *Izbrannye raboty: V 3 t. T. 3.* (Selected works) /D.S. Lihachov/L.: Hudozh. lit., 1987. – 520 s.
3. Nothomb A. *Stupeur et tremblements[roman]*/A. Nothomb — P.: Albin Michel., 1999. — 186 .

Translation of the references to Ukrainian

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія/П. Баррі /К.: Смолоскип., 2008. – 360 с.
2. Лихачев Д. С. Избранные работы: В 3 т. Т. 3./Д.С. Ліхачов/Л.: Худож. лит., 1987. – 520 с.
3. Nothomb A. *Stupeur et tremblements[roman]*/A. Nothomb — P.: Albin Michel., 1999. — 186 .

Narrative Categories in L. F. Celine's Trilogy "Castle To Castle", "North", "Rigodon"

Nataliia Shaparieva

V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)

Abstract

The researcher analyses the narrative categories and peculiarities of narration in the trilogy of novels by L.-F. Céline "Castle to castle", "North", "Rigodon" that define the author's individual style. The first-person narrative of the protagonist reveals the interference of the subject, narrating the story, with the object of this narration in order to produce the impression of truthfulness. The mode of presenting the formal structure in all the three works of the trilogy is the dialogue with the reader that can be defined as explicit since in the works it is seen as the textually registered author's address. The L.-F. Céline's type of narration is presented with internal focalization because it is concentrated exactly on what the character feels and thinks. Since the narration is the narrator's own story he can be defined as "homodiegetic" as he participates directly in the events that he presents in the trilogy. The narrative form is close to the "dramatized mind" that emphasizes the psychological state of the character.

Key words: "dramatized mind", dialogue, focalization, L.-F. Céline, narrator, reader, trilogy.

Since the writer's choice of narrative instances for a specific work of literature represents his own way of esthetic vision of the reality, they are the essential condition for the proper understanding of the author's intentions and his artistic world-view. This idea is inherent in the works of the French writer Louis-Ferdinand Céline (1894–1961) whose conception of the world and mankind and consequently the means of its expression represent a rich source for literary research. Therefore the main objective of this article is to analyze the narrative categories as well as the peculiarities of narration in the novels by L.-F. Céline "Castle to castle", "North", "Rigodon" in order to find out the patterns of their functioning in these works and the interpretation of the author's personal method of picturing the reality.

In terms of the narrative principles of the author it is necessary to point out that the story is presented in the form of a first-person narrative throughout the trilogy by L.-F. Céline, while the narrator acts as an immediate participant of the novels, namely, their protagonist. That is why in this case we can use the principle of subjectification that implies the epic prose narration from the point of view of a first-person narrator who is at the same time the main character taking part in the events of the story and playing an important role in the action itself [5, p. 116]. Therefore, the conditions presented above provide for the interference of the narrator's personality with the object of the narration. This principle enables us to follow a

highly personal world view of the narrator, as the events are presented through the prism of his perception.

The problem of the “author – narrator – character” correlation requires a special attention. Obviously, the narrator is nothing more than a verbal product of the author that by no means can be regarded as equal to the latter. However, in the works by L.-F. Céline we can observe the identification of the author with the narrator in order to make his narration even more impartial and produce a strong impression of the truthfulness. L.-F. Céline, the author, gives the floor to the narrator who is the protagonist of the story and who was intentionally given the same name, L.-F. Céline. We can also trace certain similarities of the author’s biography with the one of his character that gives sufficient reasons to identify the autobiographic components in these novels.

The formal structure presenting in all the three works of the trilogy is unfolded as the dialogue with the reader who can be defined as explicit due to his textual communication with the author. It should be mentioned that narrator is addressing the reader in a more subtle manner with each new work. If in the first novel “From Castle to Castle” the narrator is mainly concerned about the reader losing the interest in his narration, as he frequently becomes distracted, or simply about the reader getting confused (“Je m’attarde... ça vous agace peut-être?...” [1, p. 89]), in the last novel, “Rigodon”, the narrator seeks compassion, apologizes for his inconsistency. The narrator agrees that the reader also needs to be respected and persuades that all this nonsense pursues only one aim to communicate the most accurate truth to the reader. The distinctive feature of the trilogy consists in presenting the reader as a separate character that performs an important sense-constituent function. L.-F. Céline even uses an original artistic device that consists in the reader’s virtual answer, that means that the narrator positions himself on both sides of the dialogue: „«et que moi-même là vous racontant, vingt-cinq ans plus tard, j’ergote, je m’y retrouve mal... bric et broc! vous me pardonnerez...» – «Mais précisez!... bafouillez pas!»” [3, p. 170]. Such a method indicates the author’s desire to “usurp” the narrative space of the work by performing the function that is not for him to take up.

Using the categorical system developed by Gérard Genette the type of narrative used by L.-F. Céline is presented with internal focalization since it is focused on what the character feels and thinks. There are almost no direct dialogues in the trilogy, the entire text is presented

in the form of reflections and reminiscences of the protagonist who is at the same time the narrator of the trilogy. For this reason we can attribute him the role of the “narration focalizator” because the reader sees all the events from the perspective of the character.

Since the narration is unfolded on behalf of the protagonist, according to G. Genette’s terminology we can define him as an “open” or “dramatized” narrator [4, p. 277]. Furthermore, since the narration is the narrator’s own story he can be seen as “homodiegetic” because the narrator participates directly in the events he speaks about. This fact makes the story more impartial since it sounds convincing and trustworthy as told by the principal participant of the actions. We can have the impression that the narrator positions himself as an eyewitness, “recorder” on the events.

Apart from this, L.-F. Céline resorts to the typographical method of rendering the facts that is also followed by violation of a standard syntactical structure and omission of certain sentence parts including the main ones: “Nous roulons encore un moment... puis plus lentement... et un quai... et Fürth... tout suie! les freins!... une pancarte... nous y sommes... cette gare n’a pas été touchée, il me semble... Je vois! *Wartesaal*... salle d’attente... mais bien clignotant, je suis sûr... je demande aux autres, ils voient aussi... ah, des infirmières!... toutes prêtes, là... le train à peine à quai” [3, p. 104]. This incompleteness together with fragmentariness and broken syntactical constructions inherent in the modernist art are aimed at an active involvement of the reader in the dialogue, his intensive effort to decode the message because the process of decoding has the crucial importance in actualizing and giving sense to the narration in general.

According to the narrative typology of P. Lubbock [6, p. 151], the above mentioned modus of story presentation corresponds to the “scene” where the events happen very promptly coming one after another. At the same time the narration modus in this extract is dramatic. These criteria allow us to define his narrative form as “dramatized consciousness” that, according to P. Lubbock, enables the author to render directly “the psychological life of the character due to joining the picture modus of the external world with the dramatic modus of representation of the character’s inner emotional experience” [6, p. 152]. This narrative type dominates in L.-F. Céline’s trilogy since the author’s principal intention was to reflect the character’s emotions, his inner psychological state. L.-F. Céline creates the image of an

individual on the basis of the conceptual features of a lyric character providing him with the feelings of anxiety, fear, despair and revealing his personality.

The characteristic device in all the three works of L.-F. Céline's trilogy is *autoreminiscence*, the reflection about one's literary work in the text of the work itself. In other words, the text appears as a separate character who plays a certain plot-constituent role. Throughout the whole trilogy L.-F. Céline repeatedly emphasizes the fact that he is creating his work with the sole purpose to render the twists and turns of his life truthfully, therefore his books are charged with an important task of reflecting the character's life events. The typical reproduction of the literary work image in the text of the trilogy is the narrator's conversation with himself about the amount of pages already written in his works. In all the three works these references naturally appear at the end of the text suggesting the approaching end of the narration since much has already been written. We can have the impression that the final purpose of this concept is to reach a certain number of pages for the conviction power of the work. But this fact can also be explained by the author's materialistic objectives, because on the pages of his trilogy he complains of the difficult situation in which he found himself because of the failure of his previous works to achieve popularity.

For example, as we can see in the third volume of the trilogy "Rigodon", the last pages are dedicated to summing up the fruitful work: "A vrai dire c'en était assez... 791 pages... ouf!... assez?... assez?... voyez-vous! j'étais «engagé» bel et bien... il s'agissait d'en finir... <...> si vous mettez à peu près debout 791 pages, ah! que vous vous dites, ça ira! surtout n'est-ce pas que cette chronique est pas tellement drôle" [3, c. 304]. It's entirely possible that the author feels exhausted after composing three extensive volumes that were hard for him to write because of the moral and psychical load caused by the seriousness and painfulness of the topics covered there. So all the works are crowned with a certain quantitative sizing up that enables the author to logically finish the work over his literary creations.

Therefore, having analyzed the trilogy by L.-F. Céline in terms of its narrative organization we can draw a conclusion that the characteristic features of his narrative form his individual style of writing and predetermine the mechanisms used in the narrative act in order to tell the story. L.-F. Céline chooses the first-person narrative where the narrator is simultaneously the protagonist of the story he tells, consequently the type of the narrator is defined as "homodiegetic". The narrative is based on the principles of internal focalization

since the attention is focused on what the character feels and thinks. The narrative form approaches the “dramatized consciousness” that emphasizes the character’s psychological life. Moreover, the author assures the communication with the reader by means of the dialogue with him held for the purpose of rendering the story more convincing.

References

1. Céline L.-F. D’un château l’autre. – Paris : Gallimard, 2010.
2. Céline L.-F. Nord. – Paris : Editions Gallimard, 1960.
3. Céline L.-F. Rigodon. – Paris : Editions Gallimard, 1969.
4. Barri Piter. *Vstup do teorii: literaturoznavstvo ta kul'turologija* (Introduction to the theory, literary criticism and cultural studies) / *Per. z angl.* O. Poginajko. – Kiïv : Smoloskip, 2008.
5. Vinogradov V.V. *O teorii hudozhestvennoj rechi.* (On the theory of artistic speech.) M. : VSh, 1971.
6. Il'in Il'ja. *Postmodernizm. Slovar' terminov.* (Postmodernism. Dictionary of terms.) M. : INTRADA, 2001.

Translation of the references to Ukrainian and Russian

1. Céline L.-F. D’un château l’autre. – Paris : Gallimard, 2010.
2. Céline L.-F. Nord. – Paris : Editions Gallimard, 1960.
3. Céline L.-F. Rigodon. – Paris : Editions Gallimard, 1969.
4. Баррі Пітер. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко. – Київ : Смолоскип, 2008.
5. Виноградов В.В. О теории художественной речи. – М. : ВШ, 1971.
6. Ильин Илья. Постмодернизм. Словарь терминов. – М. : INTRADA, 2001.

Discussion as a Factor in Development of Communication Skills of Students

Uralov Ozodjon Sharipjonovich

Tashkent state pedagogical university, Uzbekistan

Abstract

This article examines the debate as a factor in the development of communication skills in students. Since the discussion is an organizational norm, which leads to an organic fusion of learning conversational topics and the development of an unprepared speech.

Key words: discussion, foreign language development, speech teacher, the learning process.

In the process of learning a foreign language speech are six main components of the object of motivation. This desire of students: 1) the maximum linguistic enrichment speech by activating a new language material in question; 2) to maximize the use of a foreign language as a means of communication; 3) the ability to develop general speech; 4) the development of new types of work and to improve the implementation of previously developed; 5) to broaden and deepen the ideological and subject content of speech; 6) to the complexity of mental operations carried out by means of a foreign language.

Acting in constant relationship, these components make up the emotional-volitional attitude, which is a prerequisite for progressive, ie increasingly complex learning spoken language. One of the most effective ways to create a natural motivation of students of the speech act is the method of discussion. Keeness problem, which is peculiar to the debate, is challenging the impetus for creative expression. Discussion is an organizational norm, which leads to an organic fusion of learning conversational topics and the development of an unprepared speech.

What is the communication skills? Communication skills - is communication skills. These are usually related to the ease of establishing contact, maintaining a conversation, communication skills, the ability to negotiate and insist on their legal rights.

Communicative method first proposed position that communication should be taught only through communication. This means practically oriented lesson. And here it should be

added that it is essential to communicate the right education. Communication is the channel through which the knowledge is carried out, means developing individuality, instrument training required personality traits, mode of transmission of experience and the development of communication skills.

In modern teaching practice has accumulated a wide variety of options for discussion, since it is actively developed not only as a technology training, but also as a way of organizing extracurricular collective creativity of students [1]. The diversity of the debate is determined by its diverse target oriented, organized content with the help of activities, number of participants. Therefore, in addition to discussions, organized in the form of a small group discussion of the problem, there are some, which provide efficient conduct discussions in a large group by its division into small groups and organizations to discuss them, and then - the coordination of the performance of small groups. For Example:

"Round table"

The discussion focused on the discussion of any relevant topic requiring a comprehensive analysis. As a rule, the participants of the task is not completely solve the problem, they are focused on the opportunity to examine it from different angles, to gather as much information to understand it, the main directions of development and solutions to reconcile their points of view, learn to engage in constructive dialogue. Since the discussion organized in the truest sense of the round table, it is open to 10-15 students.

"Debate"

The discussion in the form of role-playing is a kind of debate, discussion and argument used to discuss the complex and controversial issues on which there are sharply conflicting views. The purpose of the discussion - to teach students reasonably and calmly defend their point of view and try to persuade opponents, using available information on the problem [2].

Stages of the debate:

Lead offers a choice of two or more participant's possible points of view on the issue. Position may have a role in nature and simulate a variety of approaches to the problem of representatives of different professional and social groups, political parties, associations, etc.

➤ students choose which point of view they will defend and unite in micro-groups, the size of which may be different.

➤ defined rules discussion, a lengthy discussion in groups and regulations of the band in the debate.

➤ organized in small groups to discuss issues: the role of distributed among the members of each group; built system of arguments to convince opponents; thought out answers to possible questions; addressed the issue of how to dispose of granting temporary.

➤ leading in turn provides a group of words, rules of determining performance.

At the conclusion of the debate held a joint analysis of the discussion. In addition, the development of critical thinking involves the development of thinking skills students need not only academically, but also in everyday life (the ability to make informed decisions, work with information, to analyze various aspects of the phenomena, and others.) [3].

One of the most notable places in the development of critical thinking belongs to the educational debate, both group and bilateral dialogue. It should be a discussion with specific content, where the students are aware of the depth of the problem under discussion, actualize and rethink previously obtained knowledge. As a result of interaction, perform collective tasks produced a common approach, coordination, skill formed to accepted rules and procedures of joint activities. The purpose of the discussion is not so much to solve the problem, but rather to enhance it. As a result of the educational debate: there is an exchange of information, to develop critical and reflective thinking, are necessary for the overall development of intelligence, expanding the boundaries of perception through different approaches to the same object or phenomenon, due to the disagreement, discussion forms and communicative culture the search for a group agreement, the student gains experience behavioral, social value which is great for the whole of his later life, the student can compare his "I" with others (self-diagnosis), enriched emotional experience, as a group - it is a rich field of emotional stress, which weaves an amazing the variety of emotional expressions [4].

The widespread use of the method under discussion, problem solving develops logical, independent and critical thinking of students, arming them with the most important personal and social skills to defend their activities and to refute someone else's point of view, to convince and persuade [5]. Consequently, for the effectiveness of the learning process unprepared speech must be unity of motifs such as the awareness of students of their progress in learning speech and language enrichment, striving to meet the cognitive needs, interest in

solving problems and awareness of their spiritual growth. In this regard, the debate is highly overlooking speech activity.

In addition, it should be noted that the discussion involves the use of verbal and non-verbal means, in order to form a positive impression of other members of their own position. Thus, this form of organization of class's helps students not only learn how to succinctly and correctly to build it using the active lexical and grammatical minimum, as well as expanding the passive vocabulary, but also to learn and use appropriate body language [6].

The discussion, as a form of reference of the dispute is different from a simple logical argument, which only examines things for consistency in terms of axioms, as well as the determination of the facts, which are only interested in what happened or did not happen. Although a logical sequence, and the actual accuracy, as well, and emotional appeal to the audience are important elements of persuasion. While someone expresses his point of view, the other students play the role of the audience, which contributes to improving the skills of listening comprehension [7].

It would be noted that discussions are analytical activities, during which the participants will get the following skills:

- critical thinking skills;
- ability to distinguish important information from a minor;
- ability to identify and isolate the problem;
- the ability to identify the causes and possible consequences;
- the ability to make findings and conclusions;
- ability to determine the facts and opinions;
- the ability to effectively solve the problem;
- the ability to evaluate the evidence;
- ability to work in a team;
- ability to form and express their own opinion;
- the ability to express their wash correctly in relation to others.

In the area of language, visible following positive aspects:

- automatically use the language clichés;
- memorizing words on the subject as a result of their multiple repetition and listening;
- more freely express their thoughts;

- skill development spontaneous speaking;
- development of speaking skills with increased emotional stress.

After analyzing the definitions and types of discussions, it can be concluded that the debate - the discussion of the disputed issue, problem, an important characteristic of which distinguishes it from other types of disputes is validity. The debate involves the ability to express their views on the issue, listen to the interlocutors, to present evidence and to respect the opinions of others. Different types of discussions used for a lesson in a foreign language in order to create communication skills.

Further, considering the specific positive aspects observed in the speech of students because of participation in discussions on foreign language lessons. The discussion is rather complicated process involving many aspects of communication. The participants in this process as a resort to verbal and non-verbal means of communication that helps them to better control their facial expressions and gestures. During the discussion, students actively use the language clichés, learn to build and express their thoughts and work as a team. In addition, as the analytical process, the discussion allows participants to improve their skills in identifying problems, constructing logical relationships in critical thinking. Thus, the discussion can be a very effective way to build communication skills in foreign language lessons.

References

1. Shadurskij V.G. *Mezhkul'turnaja kommunikacija i professional'no orientirovannoe obuchenie inostrannym jazykam* (Intercultural communication and professionally oriented foreign language teaching) /Minsk: Izd. centr BGU, 2011.–191 p.
2. Semko I. *Tehnologija «Debaty» v kontekste grazhdanskogo obrazovanija* (Technology "debate" in the context of civic education) / I. Semko // Adukatar. 2005. - №1 (4) – 34 p.
3. Konysheva A.V. *Sovremennye metody obuchenija anglijskomu jazyku* (Modern methods of teaching English) / A.V. Konysheva. – 3e izd. – Mn.: TetraSistems, 2005. – 176 p.
4. Zaremskaja S.I., Slobodchikov A.A., *Razvitie iniciativnoj rechi uchashhihsja: (Na materiale anglijskogo jazyka). Kniga dlja uchitelja.* (Development of initiative speech of pupils: (On a material of English language). Book for teachers.) – M.: Prosveshhenie, 1983. – 127 p.
5. Solovova E.N. *Metodika obuchenija inostrannym jazykam: Bazovyj kurs lekcij: Posobie dlja studentov ped. vuzov i uchitelej.* (Methodology of teaching foreign languages: Basic lectures: A Handbook for Students of pedagogical schools and teachers.) / E.N.Solovova. – M.: Prosveshhenie, 2003, - 239 p.

6. Parojatnikova A.D., Polevaja M.Ju. *Anglijskij jazyk dlja gumanitarnyh fakul'tetov universitetov*. (English for the humanitarian faculties of universities.) – M.: Vysshaja shkola, 1990. – 189 s.
7. Hannikova L.N., *Intensivnyj kurs anglijskoj razgovornoj rechi*. (Intensive English speaking.) – M.: Sovaminko, 1991. – 160s.

Translation of the references to Russian

1. Шадурский В.Г. Межкультурная коммуникация и профессионально ориентированное обучение иностранным языкам/Минск: Изд. центр БГУ, 2011. – 191 с.
2. Семко И. Технология «Дебаты» в контексте гражданского образования / И. Семко // Адукатар. 2005. - №1 (4) – 34 с.
3. Конышева А.В. Современные методы обучения английскому языку/ А.В. Конышева. – 3е изд. – Мн.: ТетраСистемс, 2005. – 176 с.
4. Заремская С.И., Слободчиков А.А., Развитие инициативной речи учащихся: (На материале английского языка). Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1983. – 127 с.
5. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций: Пособие для студентов пед. вузов и учителей./ Е.Н.Соловова. – М.: Просвещение, 2003, - 239 с.
6. Пароятникова А.Д., Полевая М.Ю. Английский язык для гуманитарных факультетов университетов. – М.: Высшая школа, 1990. – 189 с.
7. Ханникова Л.Н., Интенсивный курс английской разговорной речи. – М.: Соваминко, 1991. – 160с.

System of Information and Communication Technologies in the Education

Vakhobov Anvar son of Abdusattor

Tashkent State Pedagogical University, Uzbekistan

Abstract

This article describes system of information and communication technologies in education. As we know using information and communication technologies in the educational process – one of the ways to increase learning motivation.

Keywords: information and communication technologies, teaching, teacher, psychologist, occupation, development, theory formation.

Information and communication technologies contribute to the development of creative personality not only learners, also lecturers.

Today, the lecturer has the ability for qualitatively change the process of training and education: information and communication technologies facilitate the creative work of lecturers, help develop, collect and develop their pedagogical findings. In the transition to intensive development, education should, first, to change the methods of teaching yourself to find other, less declarative means for supplying knowledge. Ability to work independently with the information to find , interpret , translate , and finally synthesized on the basis of available information, new knowledge - this is the most promising direction of the educational process, which will allow students to further build a line of self-education and self-development.¹

Maksim Gorky once said that: “Culture – the art and science, civilization – this technology and economics” education through the transfer of information, understanding and achievement of its assimilation subject of education – one of the main modes of transmission of culture and the development of civilization.

¹Mjachina E.V. *Informacionnye tehnologii v sisteme monitoringa vnedrenija innovacij v vospitatel'nuju rabotu obshheobrazovatel'noj shkoly* (Information technology in monitoring system of innovation in the educational work of secondary school) // Informatika i obrazovanie, 2007.

Information culture is closely associated with the communications culture - the culture of communication and dialogue in the broadest sense: the dialogue of people's human to human, human and computer, the internal dialogue, mental dialogue reader and writer, actor and spectator, and student learning. Information culture requires, above all, from a lecturer and student of new knowledge and skills, a particular style of thinking, provides them with the necessary social adaptation to change, and guarantees a worthy place in the information society and performs the following functions:

- regulatory, since it has a decisive impact on all the activities, including information;
- cognitive because directly related to the research activities of the entity and its training;
- communicative as information culture is an integral part of people's relationship;
- educational, for information culture is actively involved in the development of the entire human culture, mastering all the accumulated wealth of mankind, the formation of his behavior.

Using information and communication technologies in the educational process – one of the ways to increase learning motivation. Information and communication technologies contribute to the development of creative personality not only learners, but also lecturers. Information and communication technologies are helping to implement basic human needs – communication, education, and self-realization. Introduction of information and communication technologies in the educational process intended to enhance the effectiveness of lessons, lecturers free from routine work, enhance the attractiveness of the material, to carry out tasks species differentiation, as well as to diversify the forms of feedback.²

Inclusion in the learning process of different sources and methods of obtaining information, including through information and communication technologies, the evaluation of trust these sources, training, search and refutation of error, the ability to find other, more reliable sources, leads to the activation of cognitive activity of students.

In addition, the use of information and communication technologies in the classroom improves all kinds of cognitive motives among students and pupils as primarily broad cognitive

²*Obrazovanie i XXI vek: Informacionnye i kommunikacionnye tehnologii.* (Education and XXI Century: Information and Communication Technologies.) – M.: Nauka, 1999g.

motives: an interest in knowledge, content and process learning. To the extent that the student is involved in finding and discussing different ways to solve the problem, different ways to test, it is definitely improving and teaching cognitive motives – interest in ways of obtaining knowledge.

By themselves, do not carry information technology educational function. Only when a certain system of information and communication in the learning process of students and pupils can talk about information technology training.³

Using information and communication technology in the classroom solve the following goals and objectives:

- intensification of the educational process;
- activate students' cognitive activity;
- develop educational competencies;
- enrichment conceptual apparatus (improving skills to work with information from various sources, databases);
- implementation of self;
- information culture formation.

Using information technology to enhance the cognitive activities in the classroom can take place at different stages and types of lessons learned. For example, when meeting with a new material in the classroom can created electronic accompaniment in the form of presentation, which will reflect the basic concepts, schemes, the algorithm of applying the rules of spelling and punctuation. Another use of digital educational resources in the classroom control allows you to organize test work at which the student not only gets a mark and an assessment of their knowledge, but also the analysis of all the progress of work (number of correct and incorrect answers on what rules you made a mistake , what material should be repeated etc.).⁴

As Ian Kamensky said “golden rule didactics – visibility”. Since multimedia systems allow pitching didactic material as convenient and intuitive, which stimulates interest in

³Zaharova I. G. *Informacionnye tehnologii v obrazovanii: ucheb. posobie dlja stud. vyssh. pedagog. ucheb. zavedenij* (Information Technology in Education: a manual for students of higher educational institutions) / I. G. Zaharova. - M.: Akademija, 2005. Page 85.

⁴Trajnev V. A. *Informacionnye kommunikacionnye pedagogicheskie tehnologii : ucheb. posobie* (Information and communication technology teaching: a tutorial) / V. A. Trajnev, I. V. Trajnev. - 3-e izd. - M.: izd.-torg. korporacija Dashkov i K0, 2007.

learning and eliminates gaps. Integral part of the development and implementation in the educational process is computer-based training tools and methodology for preparing lectures using ICT. The main part of the lecture – it is the presentation of material on accompanied video materials: video slide – fragments basic theoretical tenets of the stated themes, tables, diagrams, charts, graphs, mathematical formulas and models prepared by the lecturer.

The main problem is that the application of information technology is required regularly. System of information and communication technologies in the learning process in order to enhance students' cognitive activity can divided into several stages:

Stage I (preparatory). Identify training material requiring computer filing:

- analysis of the educational program;
- analysis of thematic planning;
- choice of topics;
- type selection lesson;
- identifying features material on the subject.

Stage II (creative). Selection and creation of information materials:

- selection of ready- media educational resources;
- creating your own materials (presentation, training, coaching or supervisory).

Stage III (realizable). Application of information products:

- applying the lessons of different types of information technology;
- application in extracurricular work on subjects;
- use in guiding research.

Stage IV (monitoring). Analysis of the effectiveness of the use of information and communication technologies:

- study the dynamics of the results;
- tracking rankings on the subject.

Thus, I believe that in order to enhance students' cognitive interest, the development of sustainable internal incentives appropriate to use the lessons of information and communication technology training, a system of information technology in the educational process.

References

1. Mjachina E.V. *Informacionnye tehnologii v sisteme monitoringa vnedrenija innovacij v vospitatel'nuju rabotu obshheobrazovatel'noj shkoly* (Information technology in monitoring system of innovation in the educational work of secondary school) // Informatika i obrazovanie, 2007.
2. *Obrazovanie i XXI vek: Informacionnye i kommunikacionnye tehnologii.* (Education and XXI Century: Information and Communication Technologies.) – M.: Nauka, 1999g.
3. Zaharova I. G. *Informacionnye tehnologii v obrazovanii: ucheb. posobie dlja stud. vyssh. pedagog-ichesk. zavedenij* (Information Technology in Education: a manual for students of higher educational institutions) / I. G. Zaharova. - M.: Akademija, 2005.
4. Trajnev V. A. *Informacionnye kommunikacionnye pedagogicheskie tehnologii : ucheb. posobie* (Information and communication technology teaching: a tutorial) / V. A. Trajnev, I. V. Trajnev. - 3-e izd. - M.: izd.-torg. korporacija Dashkov i K0, 2007.

Translation of the references to Russian

1. Мячина Е.В. Информационные технологии в системе мониторинга внедрения инноваций в воспитательную работу общеобразовательной школы// Информатика и образование, 2007.
2. Образование и XXI век: Информационные и коммуникационные технологии. – М.: Наука, 1999г.
3. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании: учеб. пособие для студ. высш. педагог-ических заведений / И. Г. Захарова. - М.: Академия, 2005.
4. Трайнев В. А. Информационные коммуникационные педагогические технологии : учеб. пособие / В. А. Трайнев, И. В. Трайнев. - 3-е изд. - М.: изд.-торг. корпорация Дашков и К0, 2007.

Teaching of Foreign Language Using Information and Communication Technologies as a Factor of Intensification

Akhmedova Nigora Shavkatovna

Tashkent State Pedagogical University, Uzbekistan

Abstract

In this article the problem of learning a foreign language based on information communication technology is analyzed. Since, in the information system of education in learning a foreign language actively and successfully used information and communication technologies that can significantly improve the efficiency of this process.

Keywords: foreign language, information communication technology (ICT) training method, development, formation.

At the end of the twentieth century humanity has entered a stage of development, known as post-industrial or information society. However, the statement "We live in an age of information and communication" is not entirely true, since the information and communication have always been. Throughout the millennial history of human society to accumulate knowledge and improve the way they store and process information. First, distribute written, then - the printing press, telephone, TV. With the entry of the society in the age of computer technology an opportunity to better its processing and presentation. This made it possible to efficiently store and handle large flows of information. However, at the present stage of development of information, culture of the society knowledge becomes obsolete very quickly, and the person forced to "lifelong learning". The huge amount of knowledge accumulated by humankind makes us look different approaches to the organization of the learning process.

This lack of communication or motivation of its development to be too low. During the intensive course, this problem occurs, too, but in the course of learning, it disappears in view of the large number of texts and communicative high interest in training members of the group. I think that to address this shortcoming in the very beginning of an intensive course it should be remembered that the role behavior is a leader in management training and cognitive activity of students. Role behavior is a kind of social behavior of the individual. Role behavior closely related to educational psychology developed by the activity approach.

Experience intensive foreign language training allows to conclude that the great possibilities and feasibility of the role of communication in education.

The methodology of teaching foreign languages "role" considered only in the structure of educational and speech situations. Role behavior seen as an important component of teaching and speech situation bears in itself its main parameters.

Today, in the information system of education in learning a foreign language actively and successfully used information and communication technologies that can significantly improve the efficiency of this process. In particular, the use of information communication technology (ICT) allows the creation of training conditions for the formation and development of language and communication skills, as much as possible taking into account their personal needs and characteristics, successfully implementing the ideology of student-centered education.

Since the use of ICT in learning, a foreign language increases the effectiveness of the educational process and ensures the formation of a foreign language linguistic and communicative competence of the student due to accessibility and communicative linguistic orientation of the process and constant volume increment of communicative and linguistic knowledge and skills of the trainees.

As the key figure of integration of information technology into the educational process is a teacher, having the desire to use computer technology in the learning process and, of course, the necessary qualifications.

Requirements for language teachers in the use of computer technology is much higher than the requirements for teachers of other subject disciplines as the software language learning involves a very wide range of software tools and training materials aimed at different levels, stages, aspects and learning profiles. Contents proper teacher training in the use of computer technology in education is not so long ago was the subject of debate. At the end of the 80s of the last century, it was believed that a teacher must possess programming skills to create their own computer-based training materials. Already in the early 90s as the main requirements of a modern foreign language teachers in the field of computer-based training, put forward the following: to be able to use computer technology in all their diversity in modern methodological level. That is why we can speak of such a ratio of skills that would determine the professional competence of the teacher of a foreign language in this area [1].

The first level, which could be called the base, serves as an indicator of general professional culture of each foreign language teacher. At this level, the teacher should be able

to use a limited number of computer applications: word processing, computer dictionary, e-mail, web browser, search engines.

The second level, which could be considered the main, presupposes the existence of theoretical training in computer linguistics and ability to work with a set of tools that are used in language teaching. It will include all types of training programs, advanced block applications and tools. Language teacher must also possess the necessary terminological apparatus for use complex software in the target language.

The third level - in-depth training - focused on teacher trainers in the field of computer linguistics. Such a teacher must not only have a better understanding of the computational tools and language learning resources for teachers, but also to act as an organizer and coordinator of the process of using information technology in language learning.

Taking into account both the fact that much of the teachers, who currently works in educational institutions at various levels, was not able to obtain the necessary training in the field of computer technology during training in high school, and that the development of computer technology goes very fast needed by the organization of training and follow-up information and methodological support of teachers in computer linguistics. One of the traditional forms of training courses and seminars are in additional education system [2]. At present, a sufficient number of institutes and faculties of teachers, language centers, Internet centers offer general education computer literacy courses and seminars on the use of computer technology in language teaching. All information about training courses, including in the field of computer linguistics, located at the respective sites and, as practice shows, this is the way to get information is the best. To make effective use of information technology in language teaching are equally important elaborate system of organization of educational process and measures to encourage teachers [3]. Forms of stimulation may be different from the inclusion of time for training and development of computer copyright materials in teaching load, tuition, providing the necessary equipment, literature, software, Internet access to the account skill level in this area for certification, etc.

Information culture requires, above all, from the teacher and the student of new knowledge and skills, a particular style of thinking, provides them with the necessary social adaptation to change, and ensures its rightful place in the information society and performs the following functions [4]:

- regulatory, since it has a decisive influence on all activities, including information;
- cognitive, because directly related to the research activities of the subject and its teaching;
- communicative as information culture is an integral part of the relationship of people;
- educational, for information culture is actively involved in the development of all human culture, mastering the sum of all human resources, the formation of his behavior.

Thus, the creation and development of the information society requires extensive use of ICT in learning a foreign language, which determined by a number of factors.

Firstly, the introduction of information and communication technologies in education significantly accelerates the transfer of knowledge and accumulated technological and social experience of humankind, not only from generation to generation, but also from one person to another.

Second, modern information and communication technology, improving the quality of teaching and learning, allow the person to successfully and quickly adapt to the environment and social changes taking place. This gives everyone the opportunity to obtain the necessary knowledge, both now and in the future post-industrial society.

Third, an active and effective implementation of these technologies in education is an important factor in the creation of the education system to meet the requirements of the information society and the process of reforming the traditional education system in light of the requirements of modern industrial society.

References

1. Kovalevskaja E.V. *Problemnost' v prepodavanii inostrannyh jazykov [Tekst]* (Problematic in the teaching of foreign languages [text]) / E.V. Kovalevskaja . - M.: «MNPI», 1999. - 118 s.
2. *Ispol'zovanie problemnogo metoda pri obuchenii inostrannomu jazyku na primere raboty nad inojazychnym tekstom [Elektronnyj resurs]* (Using the problem method in teaching of foreign language as an example of work on the foreign language text [electronic resource]) /Krugljanova N.N. – Belarus'. – *Rezhim dostupa* (web site): [http:// www.rushauka.com](http://www.rushauka.com).
3. Konysheva A.V. *Sovremennye metody obucheniya anglijskomu jazyku [Tekst]* (Modern methods of teaching English [Text]) / A.V.Konysheva. – Minsk: Tetra sistema, 2007. – 352 s.
4. Passov E.I. *Uprazhnenija kak sredstva obucheniya [Tekst]:* (Exercise as a learning tool [Text]) E.I.Passov, E.S.Kuznecova. – Voronezh: NOU «Interlingva», 2002. – 40 s.

Translation of the references to Russian

1. Ковалевская Е.В. Проблемность в преподавании иностранных языков [Текст] / Е.В. Ковалевская . - М.: «МНПИ», 1999. - 118 с.
2. Использование проблемного метода при обучении иностранному языку на примере работы над иноязычным текстом [Электронный ресурс] /Круглянова Н.Н. – Беларусь. – Режим доступа: [http: // www.rushauka.com](http://www.rushauka.com).
3. Конышева А.В. Современные методы обучения английскому языку [Текст] / А.В.Конышева. – Минск: Тетра система, 2007. – 352 с.
4. Пассов Е.И. Упражнения как средства обучения [Текст]: Е.И.Пассов, Е.С.Кузнецова. – Воронеж: НОУ «Интерлингва», 2002. – 40 с.

The Locative Case as a Component of the Case System of the Ukrainian Language of Post-Soviet Period and as an Object of Learning of Foreigners

O. Drapak, assistant professor

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

Abstract

The author gives summary characteristic of the locative case in the Ukrainian language for foreigners (with explanation in English): conditions of use of the locative case, grammatical forms of parts of speech what change according to cases, peculiarities of coordination of these parts of speech and questions to them (to these parts of speech) in form of the locative case. For better mastering material author also gives tables, final questions and exercises.

Keywords: the locative case, gender, end, question, agreement, exercise.

Засвоєння основних принципів морфології української мови, ознайомлення з відмінковою системою української мови, розуміння її граматичної функції і необхідності використання того чи іншого відмінка у конкретній фразі, а також отримання навичок визначення і формування необхідних категорій іменника, прикметника, особового, вказівного і присвійного займенника у різних відмінках, узгодження слів у фразі, вміння ставити смислові запитання до кожного слова у словосполученні та реченні є важливою основою для засвоєння курсу української мови. Оскільки місцевий відмінок є важливою складовою відмінкової системи української мови, детальне ознайомлення з ним є суттєвим етапом у вивченні морфології української мови.

Для якісного оволодіння матеріалом слід порадити уважно прочитати текст з поясненням теми, ретельно проаналізувати та засвоїти його і виконувати практичні завдання.

Advice for a foreigner:

Try to read attentively the thesis: «Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the locative case. Coordination of nouns with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the locative case».

Analyze the given tables and rules attentively.

Pay attention to the use of Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the locative case.

Learn main rules of using Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the locative case.

Memorize given material attentively.

Do written assignments carefully and diligently.

Educational aim:

You will learn Ukrainian nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns, possessive pronouns in the locative case; coordination of nouns with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the locative case.

COMMENTS TO THE LOCATIVE CASE

We are going to speak about:

- the locative case in the Ukrainian language;
- Ukrainian nouns in the locative case;
- Ukrainian personal pronouns in the locative case;
- Ukrainian adjectives in the locative case;
- Ukrainian demonstrative pronouns in the locative case;
- Ukrainian possessive pronouns in the locative case;
- coordination of nouns with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the locative case.

Function of the locative case in the Ukrainian language is to show location (place) of some object, subject or action.

Study attentively the main list of the verbs, which demand the nouns which use in the form of the locative case after them.

Дієслова, що керують місцевим відмінком

(the verbs demanding the locative case)

бути (де?) / **to be, to happen, to take place, to have** (where?)

знаходиться (де?) / **to be found, to be discovered, to be, to be located** (where?)

знаходити (де?) / to find, to retrieve to discover (where?)

зубити (де?) / to lose, to ruin (where?)

зубитися (де?) / to get lost, to be lost, to lose one's self-possession (where?)

залишати (де?) / to leave, to forsake, to keep, to retain, to reserve (where?)

залишатися (де?) / to remain, to stay, to be left over (where?)

бачити (де?) / to see (where?)

зустрічати (де?) / to meet, to receive, to greet, to welcome (where?)

зустрічатися (де?) / to meet (with), to see, to happen, to be found (where?)

чекати (де?) / to wait (for, till, until), to expect (where?)

жити (де?) / to live, to dwell (where?)

робити (де?) / to do, to make (where?)

працювати (де?) / to work, to labour, to operate, to function (where?)

виконувати (де?) / to fulfil(l), to carry out, to execute (where?)

навчати (де?) / to teach, to instruct, to coach (where?)

навчатись (де?) / to be taught, to learn, to study (where?)

вчити (де?) / to teach, to instruct, to train, to learn, to study (where?)

вчитись (де?) / to learn, to study (where?)

сидіти (де?) / to sit, to be seated (where?)

сідати (де?) / to sit down, to sit up, to get on, to get into (where?)

стояти (де?) / to stand, to stop, to be, to be situated, to insist (where?)

лежати (де?) / to lie, to keep one's bed (where?)

спати (де?) / to sleep, to be asleep (where?)

іти, йти (де?) / to go, to walk, to come, to go on, to come out, to fall, to be on, to be used (in) (where?)

ходити (де?) / to go, to walk, to go (to), to attend, to run (where?)

гуляти (де?) / to walk, to take a walk, to be free from work, to make merry (where?)

їхати (де?) / to drive, to ride, to go, to travel (where?)

їздити (де?) / to drive, to ride, to go, to travel (where?)

бігти (де?) / to run, to run away (where?)

бігати (де?) / to run, to run about (where?)

плисти, плавати (де?) / to swim, to float, to navigate, to cruise, to sail, to drift, to row (where?)

стрибати (де?) / to jump, to leap, to spring, to skip, to hop (where?)

присідати (де?) / to squat (where?)

танцювати (де?) / to dance (where?)

співати (де?) / to sing (where?)

грати (де?) / to play, to act (where?)

фотографувати (де?) / to photograph, to picture (where?)

фотографуватися (де?) / to be photographed, to have one's photo taken (where?)

читати (де?) / to read (where?)

писати (де?) / to write (where?)

малювати (де?) / to draw, to paint (where?)

лити (де?) / to pour, to found, to cast, to mould (where?)

литися (де?) / to flow, to pour, to stream, to be founded (cast) (where?)

прибирати (де?) / to put in order, to clean up, to tidy (up) (where?)

прибиратися (де?) / to be put in order (where?)

замітати / to sweep (up), to cover (up) (where?)

втирати (де?) / to wipe, to dry, to wear out by use (where?)

втиратися (де?) / to wipe (to dry) oneself, to become threadbare (where?)

мити (де?) / to wash (where?)

прати (де?) / to wash, to launder (where?)

пратися (де?) / to wash, to be washed (laundered) (where?)

сушити (де?) / to dry, to air (where?)

сушитися (де?) / to dry, to bake, to get (to be) dried (baked) (where?)

продавати (де?) / to sell, to vend (where?)

продаватися (де?) / to be for sale, to be on sale, to be sold, to go off, to change hands, to sell oneself (to) (where?)

купувати (де?) / to buy, to purchase (where?)

відпочивати (де?) / to rest, to take (to have) a rest (where?)

загорати, загоряти (де?) / to become tanned (sunburnt, brown), to bask (to bake) in the sun (where?)

їсти (де?) / to eat, to take food, to have a meal (where?)

пити (де?) / to drink (where?)

снідати (де?) / to breakfast, to have (to take) breakfast, to lunch, to have lunch (where?)

обідати (де?) / to dine, to have (to take) dinner (where?)

вечеряти (де?) / to supper, to take (to have supper) (where?)

Look attentively on some examples:

- Я живу в Україні. – Де я живу?
- Я навчаюсь у Буковинському державному медичному університеті.
- Де я навчаюсь?
- Зараз я сиджу в аудиторії. – Де я зараз сиджу?
- Мої батьки залишилися в Індії. – Де залишилися мої батьки?

Before learning the following material you must to know about possibility of some consonants to change into another (alternative) in the bases of the some nouns. That is why look on the table of the alternative consonants in the locative case and try to remember it. In this table you can see the most used examples (of the nouns what where changed in form of the locative case).

The alternation of consonants in the locative case

к – ц	г – з	х – с
бібліоте <u>к</u> а – у бібліоте <u>ц</u> і	бере <u>г</u> – на бере <u>з</u> і	ву <u>х</u> о – у ву <u>с</u> і
бі <u>к</u> – у бо <u>ц</u> і	кни <u>г</u> а – у кни <u>з</u> і	повер <u>х</u> – на повер <u>с</u> і
диско <u>т</u> е <u>к</u> а – на диско <u>т</u> е <u>ц</u> і	но <u>г</u> а – на но <u>з</u> і	
жін <u>к</u> а – на жін <u>ц</u> і	одя <u>г</u> – в одя <u>з</u> і	
квіт <u>к</u> а – на квіт <u>ц</u> і	підло <u>г</u> а – на підло <u>з</u> і	
книж <u>к</u> а – у книж <u>ц</u> і	подру <u>г</u> а – на подру <u>з</u> і	
курт <u>к</u> а – у курт <u>ц</u> і		
о <u>к</u> о – в о <u>ц</u> і		
пап <u>к</u> а – у пап <u>ц</u> і		

полікліні <u>к</u> а – у полікліні <u>ц</u> і		
рі <u>к</u> – у ро <u>ц</u> і		
річ <u>к</u> а – у річ <u>ц</u> і		
ру <u>к</u> а – у ру <u>ц</u> і		
руч <u>к</u> а – у руч <u>ц</u> і		
студент <u>к</u> а – на студент <u>ц</u> і		
тіт <u>к</u> а – на тіт <u>ц</u> і		
уро <u>к</u> – на уро <u>ц</u> і		

Nouns in given function of the locative case of the Ukrainian language answer the questions: «де?» / «where?» («на чому?» / «on what?», «at what?», «у (в) чому?» / «in what?», «на кому?» / «on whom?», «у (в) кому?» / «in whom?», «коли?» / «when?»).

The question «що?» of nouns singular and plural form inanimate (in the nominative case) transforms into the questions: «де?» / «where?» («на чому?» / «on what?», «at what?», «у (в) чому?» / «in what?», «коли?» / «when?») (in the locative case).

The question «хто?» of nouns of singular and plural form an animated (in the nominative case) transforms into the questions: «де?» / «where?» («на кому?» / «on whom?», «у (в) кому?» / «in whom?») in the locative case.

Read and study the given outlines with ends of nouns in form of the locative case attentively.

Masculine nouns (animated and inanimate) of singular form

Inanimate nouns of masculine gender of singular form:

Він («що?» (чоловічий рід, однина, назви неістот) (case 1) → «де?» («на чому?», «у (в) чому?»), «коли?» (case 6).

The end **-і** (in the locative case) connects to the last consonant of inanimate nouns of masculine gender singular (of the nominative case) [**-cons. (-приг.) (case 1) → + -і (case 6)**], for example: в університеті, в інституті, у корпусі, на поверсі, на факультеті, у класі, у тролейбусі, в автобусі, на вокзалі, у залі, на екзамені. **Але (but):** у словнику, у підручнику, у довіднику, на листку, на заліку, у кутку, у

грузовику, в аеропорту, у саду, на початку, у холодильнику, у гуртожитку, у будинку, на краю.

Final **-ь** (of inanimate nouns of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-і** (in the locative case) [**-ь (case 1) → -і (case 6)**], for example: на модулі, у місяці, у січні, у березні, у тижні, у квітні, у травні.

The end **-і** (of inanimate nouns of masculine gender singular in the locative case) connects to the last sibilant consonants (**-ж, -ч, -ш, -щ**) of the nominative case [**-ж, -ч, -ш, -щ (case 1) → + -і (case 6)**], for example: на ножі, у плащі, у дощі, у борщі.

Final **-й** (of inanimate nouns of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-ї** in the locative case [**-й (case 1) → -ї (case 6)**], for example: у напої, у чаї, у трамваї, у музеї.

Animated nouns of masculine gender singular form:

Він («хто?» (чоловічий рід, назви істот) (case 1) → «де?» («на кому?», «у (в) кому?») (case 6).

The end **-ові** (of the locative case) connects to the last consonant of animated nouns of masculine gender singular (of the nominative case) [**cons. (case 1) → + -ові (case 6)**], but some such nouns in the locative case have also the alternative ends (**-у, -і**). The first end (**-ові**) we can use always. It is always correct in the locative case for animated nouns of masculine gender. If you want to use the alternative ends, you must hear the Ukrainian language, because these ends are not always correct [**cons. (-приг.) (case 1) → + -ові (= -у, -і) (case 6)**], for example: на чоловікові (= на чоловіку), на синові (= на сину), на дядькові (= на дядьку), на комендантові (= на коменданті), на племінникові (= на племіннику).

Final **-ь** (of animated nouns of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-еві** in the locative case [**-ь (case 1) → -еві (case 6)**], but some such nouns in the locative case have also the alternative end (**-ю**). The first end (**-еві**) we can use always. It is always correct in the locative case for animated nouns of masculine gender. For use the alternative end you must hear the Ukrainian language,

because this end is not always correct [**-ь (case 1) → -єві (= -ю) (case 6)**]. For example: на іноземц**єві** (= на іноземц**ю**), на хлопц**єві** (= на хлопц**ю**), на дідус**єві** (= на дідус**ю**), на учн**єві** (= на учн**ю**), на учител**єві** (= на учител**ю**).

The end **-єві** in the locative case connects to the last sibilant consonants (**-ж, -ч, -ш, -щ**) of animated nouns of masculine gender singular of the nominative case [**-sibilant cons. (-ж, -ч, -ш, -щ) (case 1) → + -єві (case 6)**], but some such nouns in the locative case have also the alternative end (**-y**). The first end (**-єві**) we can use always. It is always correct in the locative case for animated nouns of masculine gender. For use the alternative end you must hear the Ukrainian language, because this end is not always correct [**-ж, -ч, -ш, -щ (case 1) → + -єві (= -y) (case 6)**]. For example: на викладач**єві** (= на викладач**у**), на Аваніш**єві** (= на Аваніш**у**), на товариш**єві** (= на товариш**у**).

Final **-й** (of animated nouns of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-єві** in the locative case [**-й (case 1) → -єві (case 6)**], but some such nouns in the locative case have also the alternative end (**-ю**). The first end (**-єві**) we can use always. It is always correct in the locative case for animated nouns of masculine gender. For use the alternative end you must hear the Ukrainian language, because this end is not always correct [**-й (case 1) → -єві (= -ю) (case 6)**]. For example: на воді**єві** (= на воді**ю**), на Юрі**єві** (= на Юрі**ю**), на Сергі**єві** (= на Сергі**ю**), на Андрі**єві** (= на Андрі**ю**).

The end **-о** (of animated nouns of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-ові** in the locative case [**-о (case 1) → -ові (case 6)**], but some such nouns in the locative case have also the alternative ends (**-y, -і**). The first end (**-ові**) we can use always. It is always correct in the locative case for animated nouns of masculine gender. For use the alternative ends you must hear the Ukrainian language, because these ends are not always correct [**-о (case 1) → -ові (= -y, -і) (case 6)**]. For example: на батьк**ові** (= на батьк**у**), на дядьк**ові** (= на дядьк**у**), на Михайл**ові** (= на Михайл**і**), на тат**ові**.

The form of the locative case coincides with the form of the nominative case for some animated nouns of singular form masculine gender of foreign men's names which ends with a vowel, for example: Оджо, Отто, Ніколя, Кабі, Праву, Абді, Раві, Генрі, Санні.

Man's names what have ends as nouns of feminine gender change as nouns of feminine gender:

– the end -а in the nominative case used and after not a sibilant consonant and after a sibilant consonant changes into the end -і in the locative case, for example: Микола – на Миколі, Міша – на Міші, Саша – на Саші;

– the end -я in the nominative case transforms into the end -і in the locative case, for example: Коля – на Колі, Вася – на Васі;

– the end -я after a vowel in the nominative case changes into the end -ї in the locative case, for example: Дія – на Дії;

Feminine nouns (animated and inanimate) of singular form

Вона («що?», «хто?») (жіночий рід, однина, назви неістот і істот). «Що?» (case 1) → «де?» («на чому?», «у (в) чому?»), «коли?» (case 6). «Хто?» (case 1) → «де?» («на кому?», «у (в) кому?») (case 6).

The ends: -а, -я (of animated and inanimate nouns of feminine gender singular of the nominative case) changes into the end -і in the locative case [-а (case 1) → -і (case 6), -я (case 1) → -і (case 6)], for example: у книзі, на підлозі, на вулиці, на полиці, у ручці, у пісні, на парі, у праці, у роботі, на кухні, у гривні, у сукні.

The end -я (of nouns of feminine gender animated and inanimate of the nominative case) after another vowel or after apostrophe changes into the end -ї in the locative case [-ея, -ия, -ія, -'я (case 1) → -еї, -ії, -її, -'ї (case 6)], for example: на лекції, на сесії, в ідеї, на шії, в атестації, у сім'ї.

The end **-і** (of animated and inanimate nouns of feminine gender singular in the locative case) connects to the last consonant of these nouns in the nominative case [**-cons. (-приг.) (case 1) → + -і (case 6)**], for example: на матері, у любові, у крові.

Final **-ь** (of animated and inanimate nouns of feminine gender singular of the nominative case) changes into the end **-і** in the locative case [**-ь (case 1) → -і (case 6)**], for example: [**-ь (case 1) → -і (case 6)**] у відповіді, у солі.

The end **-і** (of animated and inanimate nouns of feminine gender singular in the locative case) connects to the last sibilant consonants (**-ж, -ч, -ш, -щ**) of these nouns in the nominative case [**-sibilant cons. (-ж, -ч, -ш, -щ) (case 1) → + -і (case 6)**], for example: у подорожі, у речі, у ночі.

The end **-а** (of nouns animated and inanimate of feminine gender singular of the nominative case) after sibilant consonants (**-ж, -ч, -ш, -щ**) changes into the end **-і** in the locative case [**-жа, -ча, -ша, -ща (case 1) → -жі, -чі, -ші, -щі (case 6)**], for example: на Наташі, на площі, у груші.

There are no change in the locative case of lady's names of feminine gender singular with a consonant in the end in the nominative case, for example:

Рут – Рут

Раджвіндер – Раджвіндер

Давіндер – Давіндер

Адар – Адар

There are no change in the locative case some countries' names as Сомалі, Перу, Чилі, Нікарагуа, Конго, Марокко.

Neuter nouns (animated and inanimate) of singular form

Воно («що?», «хто?») (середній рід, однина, назви істот і неістот).

«Що?» (case 1) → «де?» («на чому?», «у (в) чому?») (case 6). «Хто?» (case 1) → «де?» («на кому?», «у (в) кому?») (case 6).

The end **-о** (of animated and inanimate nouns of neuter gender singular of the nominative case) changes into the end **-і** in the locative case [**-о (case 1) → -і (case 6)**], for example: у вікні, у слові, у небі, на дереві, **але (but):** у ліжку.

The end **-е** (of animated and inanimate nouns of neuter gender singular of the nominative case) changes into the end **-і** in the locative case [**-е (case 1) → -і (case 6)**], for example: на місці, у серці, на морі, на плечі.

The end **-я** (of animated and inanimate nouns of neuter gender singular of the nominative case) changes into the end **-і** in the locative case [**-я (case 1) → -і (case 6)**], for example: у реченні, у платті, у житті, у запитанні, у коханні.

The end **-а** of animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms in the locative case singular form transforms into the end **-аті**, the end **-я** of animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms in the locative case singular form transforms into the end **-яті** [**-а (case1) → -аті (case 6); -я (case 1) → -яті (case 6)**]. Look on the table:

Animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms

Nom.	хто?	Лос.	де? (на кому?)
-а, -я	дитинча	-аті, -яті	на дитинчаті
	каченя		на каченяті
	кошеня		на кошеняті
	курча		на курчаті
	маля		на маляті
	немовля		на немовляті
	хлоп'я		на хлоп'яті
	цуценя		на цуценяті
	щеня		на щеняті

	ягн ^я		на ягн ^{яті}
--	------------------	--	-----------------------

The form of the locative case coincides with the form of the nominative case for some nouns of singular form neuter gender of foreign origin like: **пюре, меню, таксі, фото, шосе, радіо, кіно, пальто**. Look: **у пюре, у меню, у таксі, на фото, на шосе, по радіо, у кіно, у пальто**.

Nouns of masculine, feminine and neuter gender (animated and inanimate) of plural form

The end **-и** (of animated and inanimate nouns of plural form of the nominative case) changes into the end **-ах** in the locative case [**-и (case 1) → -ах (case 6)**], for example: **у підручниках, на батьках, на сестрах, у книжках**.

The end **-і** (of animated and inanimate nouns of plural form of the nominative case) changes into the end **-ях** in the locative case [**-і (case 1) → -ях (case 6)**], for example: **на олівцях, на хлопцях, на Васях, на Діях, у відповідях, на племінницях**.

The end **-і** (of animated and inanimate nouns of plural form of the nominative case) after sibilant consonants transforms into the end **-ах** in the locative case [**-жі, -чі, -ші, -щі (case 1) → -жах, -чах, -шах, -щах (case 6)**], for example: **на ножах, у подорожах, на м'ячах, у речах, на Мішах, на Сашах, на Аванішах, на площах**.

The end **-ї** (of animated and inanimate nouns of plural form of the nominative case) changes into the end **-ях** in the locative case [**-ї (case 1) → -ях (case 6)**], for example: **на героях, у напоях, на лекціях, на Маріях**.

The end **-а** (of animated and inanimate nouns of plural form of the nominative case) changes into the end **-ах** in the locative case [**-а (case 1) → -ах (case 6)**], for example: **у яблуках, у тістечках, у прізвищах**.

The end **-я** (of animated and inanimate nouns of plural form of the nominative case) changes into the end **-ях** in the locative case [**-я (case 1) → -ях (case 6)**], for example: **на місцях, у реченнях, у завданнях**.

The form of the locative case plurality coincides with the form of the nominative case singular (and plural) for some nouns of feminine gender of foreign lady's names which come to an end both with a vowel and a consonant. Look on the table:

Exceptions

Nom.	хто?	Loc.	де? (на кому?)
	Боскі		на Боскі
	Шруті		на Шруті
	Рідхі		на Рідхі
	Алсу		на Алсу
	Раджвіндер		на Раджвіндер
	Давіндер		на Давіндер
	Рут		на Рут

The end **-и** of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case transforms into the end **-ах** in the locative case plurality.

The end **-а** of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case transforms into the end **-ах** in the genitive case plurality.

The end **-і** of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case after not a sibilant consonant transforms into the end **-ях** in the locative case plurality. The end **-і** of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case after a sibilant consonant transforms into the end **-ах** in the locative case plurality.

The end **-ї** of inanimate nouns what have only plural form in the nominative case transforms into the end **-ях** in the locative case plurality. Look on the table:

Inanimate nouns which have only plural form

Nom.	що?	Loc.	де? (на чому, у (в) чому?)
-и	окуляри	-ах	на / в окулярах
	штани		на / у штанах

	джинси		на / у джинсах
	парфуми		на / у парфумах
	шахи		на / у шахах
	брюки		на / у брюках
	канікули		на канікулах
	Карпати		у Карпатах
-а	ворота	-ах	на / у воротах
-і	меблі	-ях	на / у меблях
	двері		на / у дверях
	Чернівці		у Чернівцях
	Репуженці		у Репуженцях
	ножиці		на / у ножицях
-чі	речі	-чах	на / у речах
-ші	гроші	-шах	на / у грошах
-ї	Гімалаї	-ях	у Гімалаях

The end **-а** of an animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms in the nominative case plurality transforms into the end **-ах** in the locative case plurality. Look on the table:

Animated nouns of neuter gender what denote newly-born creature forms in plurality.

Nom.	хто?	Лос.	де? (на кому?)
-а	дитинчата	-ах	на дитинчатах
	каченята		на каченятах
	кошенята		на кошенятах
	курчата		на курчатах
	малята		на малятах
	немовлята		на немовлятах
	хлоп'ята		на хлоп'ятах
	цуценята		на цуценятах

	щєнята		на щєнятах
	ягнята		на ягнятах

Nouns of neuter gender of foreign origin which have the same forms of singularity and plurality have the same forms in the every case. Look:

Nom.	nouns of neuter gender of foreign origin which have the same forms of singularity and plurality	Loc.	
	радіо		на радіо
	меню		у меню
	таксі		у таксі
	шосє		на шосє
	кафе		у кафе
	фото		на фото

Personal pronouns like and nouns in the locative case transform and have such forms like in the table given below. Read and study the given table attentively.

Nom.	я	Loc.	на / у (в) мені
Nom.	ти	Loc.	на / у (в) тобі
Nom.	він	Loc.	на / у (в) ньому
Nom.	вона	Loc.	на / у (в) ній
Nom.	воно	Loc.	на / у (в) ньому
Nom.	ми	Loc.	на / у (в) нас
Nom.	ви	Loc.	на / у (в) вас
Nom.	вони	Loc.	на / у (в) них

Personal pronouns like and nouns in the locative case answer the questions: «**де?**» («**на чому?**», «**у (в) чому?**», «**на кому?**», «**у (в) кому?**»), «**коли?**». The question «**що?**» of personal pronouns in the nominative case transforms into the question «**де?**» («**на чому?**», «**у (в) чому?**»), «**коли?**» in the locative case [«**що?**» (**case 1**) → «**де?**» («**на чому?**», «**у (в) чому?**»), «**коли?**» (**case 6**)]. The question «**хто?**» of personal pronouns in the nominative case transforms into the question «**де?**» («**на кому?**», «**у**

(в) кому?») in the locative case [«хто?» (case 1) → «де?» («на кому?», «у (в) кому?») (case 6)].

Demonstrative pronouns in the locative case have forms which are given in the table below. Read and study the given table attentively.

Nom.	той	Loc.	на / у (в) тому, на / у (в) тім
Nom.	та	Loc.	на тій, у (в) тій
Nom.	те	Loc.	на / у (в) тому, на / у (в) тім
Nom.	ті	Loc.	на / у (в) тих
Nom.	отой	Loc.	на / у (в) отому, на / у (в) отім
Nom.	ота	Loc.	на / у (в) отій
Nom.	оте	Loc.	на / у (в) отому, на / у (в) отім
Nom.	оті	Loc.	на / у (в) отих
Nom.	цей	Loc.	на / у (в) цьому, на / у (в) цім
Nom.	ця	Loc.	на / у (в) цій
Nom.	це	Loc.	на / у (в) цьому, на / у (в) цім
Nom.	ці	Loc.	на / у (в) цих
Nom.	оцей	Loc.	на / у (в) оцьому, на / у (в) оцім
Nom.	оця	Loc.	на / у (в) оцій
Nom.	оце	Loc.	на / у (в) оцьому, на / у (в) оцім
Nom.	оці	Loc.	на / у (в) оцих
Nom.	такий	Loc.	на / у (в) такому, на / у (в) такім
Nom.	така	Loc.	на / у (в) такій
Nom.	таке	Loc.	на / у (в) такому, на / у (в) такім
Nom.	такі	Loc.	на / у (в) таких
Nom.	отакий	Loc.	на / у (в) отакому, на / у (в) отакім
Nom.	отака	Loc.	на / у (в) отакій
Nom.	отаке	Loc.	на / у (в) отакому, на / у (в) отакім
Nom.	отакі	Loc.	на / у (в) отаких

Demonstrative pronouns of singular form masculine and of singular form neuter gender in the locative case answer the questions: «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**»). Demonstrative pronouns of singular form feminine gender in the locative case answer the questions: «**на якій?**», «**у (в) якій?**». Demonstrative pronouns of plural form in the locative case answer the questions: «**на яких?**», «**у (в) яких?**».

The question «**який?**» of the animated and inanimate demonstrative pronouns of masculine gender singular of the nominative case (той, отой, цей, оцей, такий, отакий) transforms into the questions: «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**») in the locative case [«**який?**» of animated and of inanimate demonstrative pronouns (case 1) → «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**») (case 6)].

The question «**яка?**» of the animated and inanimate demonstrative pronouns of feminine gender singular of the nominative case (та, ота, ця, оця, така, отака) transforms into the questions: «**на якій?**», «**у (в) якій?**» in the locative case [«**яка?**» of animated and inanimate demonstrative pronouns (case 1) → «**на якій?**», «**у (в) якій?**» (case 6)].

The question «**яке?**» of the animated and inanimate demonstrative pronouns of neuter gender singular of the nominative case (те, оте, це, оце, таке, отаке) transforms into the questions: «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**») in the locative case [«**яке?**» of animated and inanimate demonstrative pronouns (case 1) → «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**») (case 6)].

The question «**які?**» of the animated and inanimate demonstrative pronouns of plural of the nominative case (ті, оті, ці, оці, такі, отакі) transforms into the questions: «**на яких?**», «**у (в) яких?**» in the locative case [«**які?**» of animated and inanimate demonstrative pronouns (case 1) → «**на яких?**», «**у (в) яких?**» (case 6)].

Possessive pronouns in the locative case have forms, which are given in the table below.

Read and study the given table attentively.

Nom.	Мій	Loc.	на / у (в) моєму, на / у (в) моїм
Nom.	моя	Loc.	на / у (в) моїй
Nom.	Моє	Loc.	на / у (в) моєму, на / у (в) моїм
Nom.	Мої	Loc.	на / у (в) моїх
Nom.	твій	Loc.	на / у (в) твоєму, на / у (в) твоїм
Nom.	твоя	Loc.	на / у (в) твоїй
Nom.	твоє	Loc.	на / у (в) твоєму, на / у (в) твоїм
Nom.	твої	Loc.	на / у (в) твоїх
Nom.	його	Loc.	на / у (в) його
Nom.	її	Loc.	на / у (в) її
Nom.	Наш	Loc.	на / у (в) нашому, на / у (в) нашім
Nom.	наша	Loc.	на / у (в) нашій
Nom.	наше	Loc.	на / у (в) нашому, на / у (в) нашім
Nom.	наші	Loc.	на / у (в) наших
Nom.	Ваш	Loc.	на / у (в) вашому, на / у (в) вашім
Nom.	ваша	Loc.	на / у (в) вашій
Nom.	ваше	Loc.	на / у (в) вашому, на / у (в) вашім
Nom.	ваші	Loc.	на / у (в) ваших
Nom.	їхній	Loc.	на / у (в) їхньому, на / у (в) їхнім

Nom.	їхня	Loc.	на / у (в) їхній
Nom.	їхнє	Loc.	на / у (в) їхньому, на / у (в) їхнім
Nom.	їхні	Loc.	на / у (в) їхніх
Nom.	свій (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Loc.	на / у (в) своєму, на / у (в) своїм
Nom.	своя (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Loc.	на / у (в) своїй
Nom.	своє (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Loc.	на / у (в) своєму, на / у (в) своїм
Nom.	свої (<i>my, your, his, her, its, our, their, own</i>)	Loc.	на / у (в) своїх

The question «чий?» (of possessive pronouns of masculine gender singular of the nominative case) transforms into the questions: «на чийому?» («на чиєму?», «на чийм?»), «у (в) чийому?» («у (в) чиєму?», «у (в) чийм?») in the locative case [«чий?» (case 1) → «на чийому?» («на чиєму?», «на чийм?»), «у (в) чийому?» («у (в) чиєму?», «у (в) чийм?») (case 6)].

The question «чия?» (of possessive pronouns of feminine gender singular of the nominative case) transforms into the questions: «на чийй?», «у (в) чийй?» in the locative case [«чия?» (case 1) → «на чийй?», «у (в) чийй?» (case 6)].

The question «чиє?» (of possessive pronouns of neuter gender singular of the nominative case) transforms into the questions: «на чийому?» («на чиєму?», «на чийм?»), «у (в) чийому?» («у (в) чиєму?», «у (в) чийм?») in the locative case [«чий?» (case 1) → «на чийому?» («на чиєму?», «на чийм?»), «у (в) чийому?» («у (в) чиєму?», «у (в) чийм?») (case 6)].

The question «**чий?**» (of possessive pronouns in plurality of the nominative case) transforms into the questions: «**на чийх?**», «**у (в) чийх?**» in the locative case [«**чий?**» (case 1) → «**на чийх?**», «**у (в) чийх?**» (case 6)].

Adjectives in the locative case have forms which are given in the table below.

Read and study the given table attentively.

Nom.	зимов ий зимн ий літн ий	Loc.	на / у (в) зимов ому , на / у (в) зимов ім на / у (в) зимн ьому , на / у (в) зимн ім на / у (в) літн ьому , на / у (в) літн ім
Nom.	зимов а зимн я літн я	Loc.	на / у (в) зимов ій на / у (в) зимн ій на / у (в) літн ій
Nom.	зимов е зимн є літн є	Loc.	на / у (в) зимов ому , на / у (в) зимов ім на / у (в) зимн ьому , на / у (в) зимн ім на / у (в) літн ьому , на / у (в) літн ім
Nom.	зимов і зимн і літн і	Loc.	на / у (в) зимов их на / у (в) зимн іх на / у (в) літн іх

The end **-ий** (of adjectives of hard form of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-ому** or into the end **-ім** in the locative case [**-ий** (case 1) → **-ому** (= **-ім**) (case 6)].

The end **-ій** (of adjectives of soft form of masculine gender singular of the nominative case) changes into the end **-ьому** or into the end **-ім** in the locative case [**-ій** (case 1) → **-ьому** (= **-ім**) (case 6)].

The ends: **-а** (of adjectives of hard form of feminine gender singular of the nominative case), **-я** (of adjectives of soft form of feminine gender singular of the nominative case) change into the end **-ій** in the locative case [**-а** (case 1) → **-ій** (case 6); **-я** (case 1) → **-ій** (case 6)].

The end **-е** (of adjectives of hard form of neuter gender singular of the nominative case) changes into the end **-ому** or into the end **-ім** in the locative case [**-е (case 1) → -ому (= -ім) (case 6)**].

The end **-є** (of nouns of soft form of neuter gender singular of the nominative case) changes into the end **-ьому** or into the end **-ім** in the locative case [**-є (case 1) → -ьому (= -ім) (case 6)**].

The end **-і** (of adjectives of hard form plural of the nominative case (with the ends: **-ий, -а, -е** in the nominative case) changes into the end **-их** in the locative case [**-і (case 1, hard form) → -их (case 6)**]. The end **-і** (of adjectives of soft form plural of the nominative case (with the ends: **-ій, -я, -є** in the nominative case) changes into the end **-іх** in the locative case [**-і (case 1, soft form) → -іх (case 6)**]. Look:

У мене є старий будинок. / Я живу у старому будинку.

Це хороша книга. / У хорошій книзі є ця таблиця.

Мені подобається яскраве сонце. / На яскравому сонці також є темні плями.

Це маленькі діти. / На маленьких дітях сьогодні теплий одяг.

The question «**який?**» (of adjectives of masculine gender singular of the nominative case) transforms into the questions: «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**») in the locative case: [**«який?» (case 1) → «на якому?» («на якім?»), «у (в) якому?» («у (в) якім?») (case 6)**].

The question «**яка?**» (of adjectives of feminine gender singular of the nominative case) transforms into the questions: «**на якій?**», «**у (в) якій?**» in the locative case [**«яка?» (case 1) → «на якій?», «у (в) якій?» (case 6)**].

The question «**яке?**» (of adjectives of neuter gender singular of the nominative case) transforms into the questions: «**на якому?**» («**на якім?**»), «**у (в) якому?**» («**у (в) якім?**») in the locative case [**«яке?» (case 1) → «на якому?» («на якім?»), «у (в) якому?» («у (в) якім?») (case 6)**].

The question «**які?**» (of adjectives in plurality of the nominative case) transforms into the questions: «**на яких?**», «**у (в) яких?**» in the locative case [«**які?**» (case 1) → «**на яких?**», «**у (в) яких?**» (case 6)].

As you know nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns coordinate in singular and plural form, in gender and in the case. Accordingly, in the locative case nouns of masculine gender singular coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns which use in corresponding forms of masculine gender singular. Nouns of feminine gender singular coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns which use in corresponding forms of feminine gender singular. Nouns of neuter gender singular coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns which use in corresponding forms of neuter gender singular. Nouns of plural form coordinate with adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns which use in corresponding forms in plurality. *Look:*

Я живу у тому нашому п'ятиповерховому гуртожитку.

Я готуюся до занять у цій нашій університетській бібліотеці.

Я бачу його обличчя в отому їхньому великому вікні.

Він пішов на вулицю в отих його шерстяних рукавичках.

Look on some examples of use prepositions в / у, на with nouns in the locative case. Read, write and memorize these phrases.

прийменники в, у	прийменник на
в аудиторії, в інституті, в університеті у блоці, у будинку, у деканаті, у залі, у кабінеті, у кімнаті, у класі, у коридорі, у корпусі, у лабораторії, у ректораті, у холі, у школі	на анатомії, на гістології, на екзамені, на занятті, на лекції, на парі, на першому поверсі, на сесії, на українській мові, на уроці, на факультеті, на фізиці, на фізіології, на хімії

у групі, у сім'ї	на першому курсі
в аптеці у кінотеатрі, у лікарні, у магазині, у поліклініці, у театрі	на заводі, на пошті, на роботі, на фабриці
у клубі, у музеї	на вечорі, на зборах, на концерті, на мітингу
у зоопарку, у місці, у парку, у саду, у скверику, у сквері, у центрі	на базарі, на вокзалі, на вулиці, на дорозі, на площі, на проспекті, на ринку, на стадіоні, на тротуарі
у Гані, у горах, у Гімалаях, у Карпатах, у країні, у місті, у Непалі, у республіці, у Саудівській Аравії, у селі, у Сирії, у Сомалі, у столиці, у Судані в Ефіопії, в Індії, в Україні	на батьківщині, на заході, на морі, на півдні, на півночі, на полі, на сході, на Чорному морі

Control questions / Контрольні запитання:

- What do you know about the locative case in the Ukrainian language?
- When do we use the locative case in the Ukrainian language?
- How to change nouns (how to change ends of nouns) in the locative case?
- How to change personal pronouns in the locative case?
- How to change demonstrative pronouns in the locative case?
- How to change possessive pronouns in the locative case?
- How to change adjectives of hard form (how to change ends of adjectives of hard form) in the locative case?
- How to change adjectives of soft form (how to change ends of adjectives of soft form) in the locative case?
- What questions do nouns answer in the locative case?

- What questions do personal pronouns answer in the locative case?
- What questions do demonstrative pronouns answer in the locative case?
- What questions do possessive pronouns answer in the locative case?
- What questions do adjectives answer in the locative case?
- How to coordinate nouns, personal pronouns, adjectives, demonstrative pronouns and possessive pronouns in the locative case?
- Give answers on the questions: «де ти живеш?», «де ти навчаєшся?», «у якому гуртожитку ти живеш?», «на якому факультеті ти навчаєшся?».

Control tasks / Контрольні завдання:

Вправа 1. *Вкажіть іменники, вжиті у формі місцевого відмінка. Поставте до них запитання.*

1. Ми малювали у зошиті. 2. Товариш допомагав мені прибирати у класі. 3. Я не міг добре відповідати на модулі з економіки. 4. Мої однокласники зараз знаходяться у гуртожитку. 5. Наш знайомий залишив свої речі на вокзалі у камері зберігання. 6. Я шукав нове, незнайоме для мене слово у словнику. 7. Я не бачив раніше цієї пари у моєму розкладі. 8. У минулому році цей студент не навчався на моєму факультеті. 9. Ми не гуляли у цьому парку раніше. 10. Зараз мій однокласник читає цікаву статтю у журналі.

Вправа 2. *Поставте запитання до іменників.*

1. В інституті. 2. У корпусі. 3. На телефоні. 4. На екзамені. 5. На тротуарі. 6. На поверсі. 7. На курсі. 8. В університеті. 9. На факультеті. 10. У деканаті.

Вправа 3. *Поставте запитання до іменників.*

1. У семестрі. 2. У квітні. 3. У лютому. 4. У жовтні. 5. У вересні. 6. У році. 7. У місяці. 8. У тижні. 9. У листопаді. 10. У грудні. 11. У січні. 12. У березні.

Вправа 4. *Поставте слова у форму місцевого відмінка. Поставте запитання до іменників у називному і у місцевому відмінках.*

1. Стіл. 2. Зошит. 3. Університет. 4. Магазин. 5. Базар. 6. Корпус. 7. Будинок. 8. Поверх. 9. Тротуар. 10. Диван. 11. Словник.

Вправа 5. *Поставте слова, вказані у вправі 4 у форму місцевого відмінка. Вжуйте їх з дієсловами.*

Вправа 6. *Поставте подані фрази у форму місцевого відмінка. Побудуйте із ними речення. Поставте запитання до кожного слова у фразі.*

1. Отой студент. 2. Ця аудиторія. 3. Оці студенти. 4. Оті викладачі. 5. Цей корпус. 7. Оце шосе. 8. Це меню. 9. Ота Рут. 10. Отой Оджо. 11. Той Алі. 12. Оця Нікарагуа.

Вправа 7. *Поставте подані фрази у форму місцевого відмінка. Побудуйте з ними речення. Поставте запитання до кожного слова у фразі.*

1. Оте дерево. 2. Ці студенти. 3. Той комп'ютер. 4. Оці друзі. 5. Ці однокласники. 6. Ті сусіди. 7. Оті стільці. 8. Ця країна. 9. Ота Раджвіндер. 10. Цей Кабі. 11. Ця Шруті. 12. Отой друг.

Вправа 8. *Виправте помилки.*

1. На оцій парта. 2. На оцьому стадіон. 3. У тій корпус. 4. У отих аудиторії. 5. На той поверсі. 6. На цьому шапка. 7. На оцих студентів. 8. У цих шухляді. 9. У тому аудиторії. 10. У той занятті. 11. На тому кафедрі. 12. На тих факультеті.

Вправа 9. *Узгодьте іменники з вказівними займенниками, що починаються на вказані літери у формі місцевого відмінка.*

1. На ц_ уроці. 2. У т_ університеті. 3. В от_ сорочці. 4. У оц_ зошиті. 5. У т_ абзаці. 6. На т_ сторінці. 7. На т_ заліку. 8. На т_ стільці. 9. На т_ кафедрі. 10. У ц_ кабінеті. 11. У т_ запитанні. 12. У ц_ відповіді.

Вправа 10. *Вжуйте вказані іменники з прикметниками. Поставте їх у форму місцевого відмінка.*

1. Батько. 2. Дядько. 3. Син. 4. Племінник. 5. Дід. 6. Онук. 7. Хлопець. 8. Іноземець. 9. Українець. 10. Товариш. 11. Учитель.

Вправа 11. *Поставте словосполучення у форму місцевого відмінка. Побудуйте з ними речення.*

1. Гарний зошит. 2. Зручний диван. 3. Сучасний словник. 4. Великий килим. 5. Новий підручник. 6. Чорний костюм. 7. Рідний батько. 8. Синій рушник. 9. Хороший товариш. 10. Смішний хлопчик. 11. Веселий лікар.

Вправа 12. *Виправте помилки і поставте фрази у форму місцевого відмінка.*

1. Моя сучасне телефон. 2. Ваше українсько-англійський словник. 3. Її велика вазон. 4. Наше м'який диван. 5. Моя улюблене овоч. 6. Його хороша крем для гоління. 7. Твої дерев'яні стілець. 8. Наші м'який зелені килим. 9. Їхня фруктові сад. 10. Ваша прохолодне клімат. 11. Їхня великі монітор. 12. Моє настінний годинник.

Вправа 13. *Поставте у форму місцевого відмінка. Поставте запитання до цілої фрази загалом і до кожного слова зокрема у формі називного і місцевого відмінків.*

1. Мій теплий костюм. 2. Його товстий зошит. 3. Твій новий альбом з фотографіями. 4. Її мобільний телефон. 5. Наш старий навчальний корпус. 6. Ваш гострий ніж. 7. Їхній спортивний зал. 8. Наш кольоровий телевізор. 9. Їхній цікавий фільм. 10. Його прямий ніс. 11. Її улюблений заміський автовокзал.

Вправа 14. *Поставте запитання до фрази загалом і до кожного слова зокрема. Змініть фразу так, щоб використані у ній слова були у формі називного відмінка.*

1. У моєму музичному альбомі. 2. У твоєму довгому темному коридорі. 3. У його старому хімічному корпусі. 4. На її високому п'ятому поверсі. 5. У нашому улюбленому цікавому фільмі. 6. У вашому лівому кутку. 7. У їхньому новому розкладі. 8. У твоєму правильному виборі. 9. На нашому новому студентіві. 10. На вашому улюбленому акторові. 11. На їхньому письмовому столі.

Вправа 15. *Перепитайте один одного. Поставте запитання до цілої фрази загалом і до кожного слова зокрема.*

1. У нашому новому музичному альбомі. 2. У вашому довгому і темному коридорі я старанно шукав необхідну мені кімнату. 3. У твоєму гарному високому будинку. 4. У їхньому повному незручному тролейбусі. 5. У нашому улюбленому студентському гуртожитку. 6. На його маленькому автобусному вокзалі. 7. У вашому заміському продуктовому магазині. 8. На нашому важкому минулорічному екзамені. 9. На нашому дружному другому курсі. 10. На вашому другому медичному факультеті. 11. На її темному п'ятому поверсі. 12. На їхньому брудному мокрому тротуарі. 13. У моїй великій старій вантажівці.

Вправа 16. *Відкрийте дужки.*

1. Я живу у п'ятому (гуртожиток). 2. У моєму смачному апельсиновому (апельсин). 3. На моєму третьому (поверх). 4. Зараз мої одногрупники знаходяться в (університет). 5. Посольство моєї країни в Україні знаходиться у (Київ). 6. Мій новий знайомий навчається у Чернівцях у національному (університет). 7. Мій батько працює у новому (корпус) медичного університету. 8. Взимку, навесні, влітку і восени свіжі овочі і фрукти, а також інші продукти ми завжди можемо купити на Червоноармійському (базар). 9. Нові підручники, словники, анатомічні атласи ми купуємо у книжковому (магазин) по вулиці Івана Франка. 10. Потрібний мені університет знаходиться у цьому (місто).

Вправа 17. *Дайте відповіді на запитання, використовуючи фрази, подані у дужках.*

1. Де ви навчаєтесь? (Наш Буковинський державний медичний університет). 2. На якому факультеті ви навчаєтесь? (Наш другий медичний факультет). 3. На якому курсі вчиться Фаїза? (Її дружний четвертий курс). 4. У якому гуртожитку живуть Іван та Ігор? (Їхній великий третій гуртожиток). 5. На якому поверсі зараз знаходиться другий деканат? (Наш темний перший поверх). 6. У якому блоці минулого року жили ці дівчата? (Їхній гарний і світлий тридцять п'ятий блок). 7. У якому корпусі зараз розміщена університетська бібліотека? (Мій старий хімічний корпус). 8. На якому вокзалі вчора Омар купував квиток? (Його улюблений міський автовокзал). 9. У якому магазині ти бачив вчора сучасний

мобільний телефон? (Ваш маленький магазинчик на Соборній площі). 10. У якому палаці ви будете дивитися концерт? (Наш гарний Академічний палац).

Вправа 18. *Дайте відповіді на запитання, використовуючи фрази у дужках.*

1. На кому ви сьогодні бачили новий сучасний костюм? (Мій батько). 2. На кому вчора був зелений светр? (Твій товариш). 3. На кому ви бачите зручну білу сорочку? (Мій Олег). 4. На кому сьогодні є білий халат? (Його одноклассник). 5. На кому є сірий піджак? (Ваш одноклассник). 6. На кому завжди можна побачити національний одяг? (Наш артист). 7. На кому сьогодні є шерстяні шкарпетки (носки)? (Їхній друг). 8. На кому завжди можна побачити галстук? (Наш знайомий). 9. На кому ви вчора бачили тепле зимове пальто? (Її брат). 10. На кому зараз є сині джинси? (Мій племінник).

Вправа 19. *Поставте фрази у форму місцевого відмінка. Поставте запитання до фраз загалом і до кожного слова у цих фразах зокрема у формі називного і місцевого відмінків.*

1. Моя зручна парта. 2. Ваша світла аудиторія. 3. Її правильна відповідь. 4. Його нова зелена гумка. 5. Моя сучасна сукня. 6. Твоя синя ваза. 7. Наша перша вчителька. 8. Ваша остання сесія. 9. Їхня чудова ідея. 10. Моя чорна сумка. 11. Ваша цікава книжка. 12. Твоя шоколадна цукерка.

Вправа 20. *Вжуйте подані фрази у формі називного відмінка. Поставте запитання до фраз загалом і до кожного слова у цих фразах зокрема у формі називного і місцевого відмінків.*

1. У моїй затишній аудиторії. 2. У моїй мелодійній пісні. 3. У твоїй кислій вишні. 4. На вашій великій клумбі. 5. На його зеленій траві. 6. На їхній новій студентці. 7. У вашій довгій спідниці. 8. У їхній великій шафі. 10. На нашій світлій стіні. 11. На твоїй колишній кафедрі.

Вправа 21. *Виправте помилки, поставте фрази у форму місцевого відмінка. Поставте запитання до фраз загалом і до кожного слова у цих фразах зокрема.*

1. Наш зручне шафа. 2. Ваша гарний квітка. 3. Твій гірке цибуля. 4. Мій цікаве книжка. 5. Їхній старанний студентка. 6. Моє тривалий консультація. 7. Мої важкий відробітка. 8. Ваші університетська парта. 9. Їхні гарні дівчинка. 10. Моя правий рука. 11. Твоє важкі праця.

Вправа 22. *Дайте відповіді на запитання, використовуючи фрази у дужках.*

1. Де працює твоя мама? (Її нова кафедра). 2. Де живе твоя нова подруга? (Її п'ята кімната). 3. Де зараз плаває ця дівчина? (Ваша широка річка). 4. На чому їде додому з університету Харпріт? (Його швидка маршрутка). 5. Де зараз сидить ця студентка? (Її цікава лекція). 6. Де звичайно робить домашнє завдання твоя сестра? (Наша університетська бібліотека). 7. Де зараз можна побачити Оксану? (Наша світла аудиторія). 8. Де вчора були твої друзі? (Їхня коротка консультація). 9. На кому зараз можна побачити сучасну голубу сукню? (Моя старша сестра). 10. На кому вчора було чорне пальто? (Твоя добра матір). 11. На кому зараз одягнені теплі сірі брюки? (Моя нова подруга).

Вправа 23. *Відкрийте дужки. Поставте запитання до кожного речення загалом і до фраз у дужках у формі шостого відмінка зокрема.*

1. Вчора ми бачили нашого улюбленого актора у (ваше цікаве кіно). 2. Червона машина стоїть на (твоє широке шосе). 3. Моя подруга зараз знаходиться на тому (її старе місце). 4. Я побачив нове для мене слово у (його довге речення). 5. Ця дівчина влітку відпочивала на (ваше тепле море). 6. У (їхнє важке запитання) є цікава ідея. 7. У (твоє тепле серце) завжди є місце для мене. 8. На (наше фруктове дерево) є дуже багато листя. 9. У (ваше довге ім'я) є чотири букви «а». 10. У (ваше цікаве прізвище) є багато приголосних літер.

Вправа 24. *Поставте фрази у форму місцевого відмінка. Поставте запитання до фраз загалом і до кожного слова у цих фразах зокрема у формі називного і місцевого відмінків.*

1. Твоє широке плече. 2. Його хворе око. 3. Їхнє блакитне небо. 4. Наше старе місце. 5. Її довге речення. 6. Ваше важке запитання. 7. Моє домашнє завдання. 8.

Наше гарне місто. 9. Ваше яскраве сонце. 10. Її смачне морозиво. 11. Їхнє нове шосе.

Вправа 25. *Відкрийте дужки.*

1. Він був весь у (його лимонне мило). 2. Ми шукали нові слова у (ваше довге речення). 3. Степан стояв на (наше старе місце). 4. На (наше яскраве сонце) теж є темні плями. 5. Сьогодні Людмила прийшла до університету у (її нове плаття). 6. Омар зробив багато помилок у (його домашнє завдання). 7. Він виглядав дуже серйозно у (його довге пальто). 8. У (твоє довге прізвище) є багато важких для вимови звуків. 9. У (ваше сонячне світло) місто виглядає дуже гарно. 10. У (їхнє гаряче какао) є багато молока і цукру. 11. У (ваше холодне пиво) є багато алкоголю. 12. У (її смачне морозиво) є багато шоколаду.

Вправа 26. *Дайте відповіді на запитання, використовуючи інформацію, подану у дужках.*

1. Де ви бачили цього актора? (Наше старе кіно). 2. Де стоїть машина? (Ваше широке шосе). 3. Де сидить Омар? (Його нове таксі). 4. Де живе Ясмін? (Її старе місто). 6. Де залишилися ваші батьки? (Моє рідне Конго). 7. Де народився Оджо? (Його улюблене Марокко). 8. У чому є багато цукру? (Твоє смачне тістечко). 9. У чому є багато кальцію? (Їхнє свіже молоко). 10. У чому є багато калорій? (Ваше коров'яче масло). 11. Де є багато овочів? (Твоє велике поле). 12. Де є багато зірок? (Наше високе небо).

Вправа 27. *Виправте помилки у фразах. Поставте фрази у форму місцевого відмінка. Поставте запитання до цілих фраз загалом до кожного слова у цих фразах зокрема і у формі називного і місцевого відмінків.*

1. Ваша гарячий молоко. 2. Її смачний тістечко. 3. Його велика дзеркало. 4. Твоя хороший слово. 5. Мій холодна пиво. 6. Наш шоколадний печиво. 7. Ваш хвора коліно. 8. Його гарна обличчя. 9. Її серйозна лице. 10. Їхній велика кохання. 11. Ваша гарячий серце. 12. Твоя довгий волосся.

Вправа 28. *Відкрийте дужки.*

- I. 1. Ось (моє широке шосе). 2. На (моє широке шосе) стоїть автомобіль.
- II. 1. Ця дівчина працює у (ваш новий магазин). 2. Це (ваш новий магазин).
- III. 1. Я бачила дуже гарну сукню на (їхній старий базар). 2. (Їхній старий базар) знаходиться на Калинівській вулиці.
- IV. 1. (Моє нове ліжко) стоїть біля вікна. 2. Я сплю у (моє нове ліжко) біля вікна.
- V. 1. Я приготувала смачний борщ у (твоя велика каструля). 2. Ось (твоя велика каструля).
- VI. 1. Його ручка лежить на (її письмовий стіл). 2. (Її письмовий стіл) дуже зручний.
- VII. 1. Він живе у (його маленьке село). 2. (Його маленьке село) знаходиться біля річки.
- VIII. 1. Я живу у (мій старий будинок) біля готелю. 2. (Мій старий будинок) розміщений біля готелю.
- IX. 1. У (моя невелика квартира) є ванна кімната. 2. (Моя невелика квартира) розміщена на п'ятому поверсі.
- X. 1. Це (твій зелений чай). 2. У (твій зелений чай) є лимон.

Вправа 29. Відкрийте дужки.

1. На (твоя велика полиця) є дуже багато книжок. 2. У (твоя нова кімната) живе іноземний студент. 3. Мій кіт спить на (його улюблене місце). 4. Абді їде до університету у (його переповнена маршрутка). 5. Інколи на (наше нічне небо) є багато зірок. 6. Його батьки живуть у (його рідна Гана). 7. Твої друзі залишились у (їхня тепла Індія). 8. Я живу у (це маленьке місто). 9. Омар і Дія люблять відпочивати у (їхній зелений парк). 10. У (мій овочевий сад) є груші, яблука і сливи. 11. У (її старий комп'ютер) є багато корисної інформації. 12. Кожного ранку я бачу своє обличчя у (моє велике дзеркало).

Вправа 30. *Поставте у форму місцевого відмінка (однини і множини).*

1. Мій новий письмовий стіл. 2. Твій зручний диван. 3. Його п'ятий гуртожиток. 4. Її великий грузовик. 5. Наша стара вантажівка. 6. Ваш важливий документ. 7. Їхній хороший папір. 8. Твоя улюблена кімната. 9. Моя синя ручка. 10. Її маленька квартира. 11. Наша світла аудиторія. 12. Ваш вузький коридор.

Вправа 31. *Поставте у форму місцевого відмінка (однини і множини).*

1. Ваше сумне лице. 2. Його улюблене місце. 3. Його веселе обличчя. 4. Її довге волосся. 5. Наше важке домашнє завдання. 6. Стара заміська дорога. 7. Переповнений міський транспорт. 8. Моя тридцять дев'ята маршрутка. 9. Твій п'ятий тролейбус. 10. Наша обласна лікарня. 11. Ваша студентська поліклініка. 12. Їхня пуста аудиторія.

Вправа 32. *Поставте у форму місцевого відмінка (однини і множини).*

1. Моя сучасна сукня. 2. Твій гарний костюм. 3. Наш старий двір. 4. Її п'ятий поверх. 5. Наша велика сумка. 6. Їхнє біле вікно. 7. Ваша настільна лампа. 8. Його кухонний стіл. 9. Моя тепла ковдра. 10. Твоя чиста тряпка. 11. Ваш великий рушник. 12. Твоя брудна рука.

Вправа 33. *Якщо це можливо, поставте у форму місцевого відмінка однини.*

1. Наші нові двері. 2. Їхні гарні ворота. 3. Ваші великі поля. 4. Твої квіткові клумби. 5. Його дорогі картини. 6. Наші улюблені речі. 7. Мої смачні овочі. 8. Твої овочеві супи. 9. Її чисті зошити. 10. Його зелені гумки. 11. Мої університетські палаци. 12. Ваші хворі коліна.

Вправа 34. *Виправте помилки і поставте у форму місцевого відмінка (однини і множини).*

1. Твій зручне кишень. 2. Його нова пальто. 3. Його шкіряний куртка. 4. Твоє сучасний сорочка. 5. Мій спортивна велосипед. 6. Ваші тридцять дев'яте маршрутка. 7. Наш швидке поїзд. 8. Ваша зубний паста. 9. Твоє хороший крем для бриття. 10. Її нова крем для рук. 11. Моє мінеральна вода. 12. Її свіжий молоко.

Вправа 35. *Поставте у форму називного відмінка однини.*

1. У моїх кремах для обличчя. 2. У твоїх червоних чайниках. 3. На наших кухнях. 4. У її сковорідках. 5. У його каструлях. 6. На наших ножах. 7. У ваших тістечках. 8. У твоїх пиріжках. 9. На ваших курсах. 10. На її факультетах. 11. На їхніх поверхах. 12. У наших залах.

Вправа 36. *Поставте у форму місцевого відмінка (однини і множини).*

1. Твоя рідна тітка. 2. Моя хороша бабуса. 3. Її серйозний дідусь. 4. Його молодий батько. 5. Наш крем для рук. 6. Ваш зелений чай. 7. Їхній червоний борщ. 8. Ваше улюблене місце. 9. Його овочевий базар. 11. Її велика сумка. 12. Твій молодший брат.

Вправа 37. *Відкрийте дужки.*

1. Я живу на (мій п'ятий поверх). 2. Вона залишила свій зошит у (наш навчальний корпус). 3. Ти дуже гарно виглядаєш у (своя нова сорочка). 4. Вчора я був у (ваш історичний музей). 5. У (твоя чорна кава) є багато кофеїну. 6. У цьому (твій чорний чай) є багато цукру. 7. У (твоя жирна їжа) є дуже багато калорій. 8. Цей кавун стоїть на (мій кухонний стіл). 9. У (цей новий папір) є багато важливої інформації. 10. На (моя жовта блузка) є велика пляма. 11. У (його розумна голова) є багато непотрібної інформації. 12. Пляшка з водою стоїть на (моя чиста підлога).

Вправа 38. *Замініть іменники особовими займенниками у формі місцевого відмінка.*

1. На Оксані. 2. На Ірині. 3. На Олегові. 4. У тролейбусі. 5. У маршрутці. 6. В університетах. 7. На факультетах. 8. У залі. 9. На школярах. 10. На друзях. 11. На студентках. 12. На вчителях.

Вправа 39. *Поставте у форму називного відмінка. Поставте запитання до іменників і займенників у формі називного і місцевого відмінків.*

1. На мені. 2. На Світлані. 3. На Ользі. 4. У ньому. 5. У них. 6. У ній. 7. На велосипедах. 8. На вас. 9. На друзях. 10. У кінотеатрах. 11. У фільмах. 12. На нас. 13. На вас.

Вправа 40. *Поставте запитання до підкреслених іменників. Замініть їх (підкреслені іменники) особовими займенниками у формі місцевого відмінка.*

1. Ти сидиш на стільці. 2. Я працюю в університеті. 3. Твій батько працює на заводі. 4. Ми вивчаємо медичну літературу у бібліотеці. 5. Ваші друзі відпочивають на морі. 6. Я живу у Чернівцях. 7. Ти живеш у місті. 8. У тістечку є крем. 9. У школах вивчають французьку мову. 10. На дівчатах можна побачити гарні літні блузки. 11. На хлопцях сьогодні було гарне нове взуття.

Вправа 41. *Відкрийте дужки.*

1. Це ти. На (ти) сьогодні є нові чоботи. 2. Це я. На (я) вчора був синій светр. 3. Там ми можемо побачити дерево. На (воно) влітку було багато зеленого листя. 4. Ось тролейбус. Зараз у (він) є багато пасажирів. 5. Там кабінет лікаря. У (він) зараз є хворий. 6. Поруч біля мене є аудиторія. У (вона) зараз є багато студентів. 7. Ось наші навчальні корпуси. У (вони) навчається багато студентів-медиків. 8. В аудиторії сидять мої друзі. На (вони) сьогодні є теплі речі. 9. У викладацькій кімнаті є комп'ютер. У (він) є багато цінної інформації. 10. На столі лежить папка для паперів. У (вона) є наші відомості.

Таким чином, у процесі вивчення української мови іноземцям слід звернути особливу увагу на відмінкову систему української мови, на умови використання того чи іншого (у нашому випадку – місцевого) відмінка, на граматичні форми усіх змінюваних за відмінками частин мови і на запитання до них у кожному відмінку. Особливу увагу слід звернути на практичне застосування набутих знань. Послідовність вивчення вказаного матеріалу повинна бути відповідною її потребі у використанні. Більш детальному вивченню і закріпленню теми іноземцями сприяє запропонований їм дидактичний матеріал з використаною у ньому практичною інформацією.

References

1. Bahtijarova H.Sh., Lukashevich S.S., Majdanjuk I.Z., Sechen' M.P., Petuhov S.V. *Ukraïns'ka mova. Praktichnij kurs dlja inozemciv* (Ukrainian language. Practical course for foreigners) / H.Sh. Bahtijarova, S.S.Lukashevich, I.Z. Majdanjuk, M.P. Sechen', S.V. Petuhov. – Ternopil': Ukrmedkniga. – 1999. – 320 s.
2. Vinnic'ka V.M., Pljushh N.G. *Ukraïns'ka mova: Praktichnij kurs gramatiki dlja studentiv-inozemciv* (Ukrainian: Practical course grammar for foreign students) / V.M. Vinnic'ka, N.G. Pljushh. – K. – 1997. – 224 s.
3. Zajchenko N.F., Vorobjova S.A. *Praktichnij kurs ukraïns'koï movi dlja inozemciv: usne movlennja* (Ukrainian Practical course for foreigners, speaking) / N.F. Zajchenko, S.A. Vorobjova. – K.: Znannja Ukraïni. – 2005. – 324 s.
4. Kaushans'ka V. L., Kovner R. L., Kozhevnikova O. N., Prokof'eva Ė. V., Rajners Z. M., Skvirs'ka S. Ė., Cirlina F. Ja. *A Grammar of the English Language* / V. L. Kaushans'ka, R. L. Kovner, O. N. Kozhevnikova, Ė. V. Prokof'eva, Z. M. Rajners, S. Ė. Skvirs'ka, F. Ja. Cirlina – Leningrad: Prosveshhenie. – 1973. – 320 s.
5. Radishevs'ka M., Pogrebennik V., Mihajljuta V., Korol'ova T., Trosh T., Gudzenko O. *Ukraïns'ka mova. Ukraïns'ka literatura* (Ukrainian language. Ukrainian Literature) / M. Radishevs'ka, V. Pogrebennik, V.Mihajljuta, T. Korol'ova, T. Trosh, O. Gudzenko. – K.: TOV «Kazka». – 2009. – 864 s.
6. *Ukraïns'kij pravopis* (Ukrainian spelling) / AN Ukraïni, In-t movoznavstva im. O.O. Potebni; In-t ukraïns'koï movi – 4-te vid., vipr. j dop. – K.: Nauk. Dumka, 1993. – 240 s.
7. Pheby John and others *The Oxford-Duden Pictorial English Dictionary* / John Pheby – Oxford, Moscow. – 1985. – 816 c.

Місцевий відмінок як компонент відмінкової системи української мови пострадянського періоду і як об'єкт вивчення іноземців

Драпак О., асистент

Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

Анотація

Автор подає зведену характеристику місцевого відмінка в українській мові для іноземців (з поясненням англійською мовою): умови його вживання, граматичні форми змінюваних за відмінками частин мови, особливості узгодження цих частин мови і запитання до них у місцевому відмінку. Для кращого засвоєння матеріалу автор також подає таблиці, підсумкові запитання і вправи.

Ключові слова: місцевий відмінок, рід, число, закінчення, запитання, узгодження, вправа.

Список використаних джерел

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сечень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич, І.З. Майданюк, М.П. Сечень, С.В. Петухов. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 1999. – 320 с.
2. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В.М. Вінницька, Н.Г. Плющ. – К. – 1997. – 224 с.
3. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н.Ф. Зайченко, С.А. Воробйова. – К.: Знання України. – 2005. – 324 с.
4. Каушанська В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевнікова О. Н., Прокоф'єва Є. В., Райнерс З. М., Сквирська С. Є., Цирліна Ф. Я. A Grammar of the English Language / В. Л. Каушанська, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевнікова, Є. В. Прокоф'єва, З. М. Райнерс, С. Є. Сквирська, Ф. Я. Цирліна – Ленінград: Просвещение. – 1973. – 320 с.
5. Радишевська М., Погребенник В., Михайлюта В., Корольова Т., Трош Т., Гудзенко О. Українська мова. Українська література / М. Радишевська, В. Погребенник, В. Михайлюта, Т. Корольова, Т. Трош, О. Гудзенко. – К.: ТОВ «Казка». – 2009. – 864 с.
6. Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови – 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук. Думка, 1993. – 240 с.
7. Pheby John and others The Oxford-Duden Pictorial English Dictionary / John Pheby – Oxford, Moscow. – 1985. – 816 с.

Предложный падеж как компонент падежной системы украинского языка постсоветского периода и как объект изучения иностранцев

О. Драпак , ассистент

*Буковинский государственный медицинский университет,
Черновцы, Украина*

Аннотация

Автор даёт сводную характеристику предложного падежа в украинском языке для иностранцев (с объяснением на английском языке): условия его употребления, грамматические формы изменяемых по падежам частей речи, особенности согласования этих частей речи и вопросы к ним в предложном падеже. Для лучшего усвоения материала автор также представляет таблицы, итоговые вопросы и упражнения.

Ключевые слова: предложный падеж, род, окончание, вопрос, согласование, упражнение.

The Negative Form of the Verbs (of the Present, Future and Past Tenses and also of the Imperative Mood) of the Ukrainian Language of Post-Soviet Period as an Object of Learning of Foreigners

Drapak O.Z., assistant professor

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

Abstract

The author gives summary characteristic of the negative form of the verbs (of the Present, Future and Past Tenses and also of the Imperative Mood) of the Ukrainian language of post-Soviet period with explanation in English for foreigners how to form this form of the Ukrainian verbs and how to put questions to the verbs of this form. The author uses necessary in everyday life verbs of the negative form in charts, lists and also in composition of exercises.

Keywords: verb, tense of verb, person of verb, gender of verb, number of verb, the affirmative form of verb, the negative form of verb, question to verb, agreement, exercise.

The verb is very important part of vocabulary of any language. This fact further to familiarity with it persons what learn the Ukrainian language of post-Soviet period in the first place. The actuality of learning of the Ukrainian verbs for foreigners also consist of necessity of mastering the main principles of morphology of the Ukrainian language and of receipt skills in distribution words according to parts of speech. The person what study the Ukrainian verbs must: a) to distinguish the grammatical characteristics of gender, person, number, tense, the affirmative and negative forms of the verbs; b) to put questions to the verbs; c) to find the verbs in a sentence, to agree words in a phrase (the verbs with the nouns and another parts of speech in singular and in plural form); d) to apply rules of Ukrainian morphology. The picked up and composed given below material must to help to better and more effective mastering by foreigner citizens of necessary material. It is necessary to give the some methodical recommendations for receipt good results of fulfilled work.

Advice for a foreigner:

Try to read attentively the thesis: «The negative form of the verbs of the Present, Future and Past Tenses and of the Imperative Mood in the Ukrainian Language».

Analyze the given material attentively.

Pay attention, learn and memorize all forms of the Ukrainian verbs of the negative form.

Educational aim: the foreigners are to master the negative form of all verb forms (imperfective aspect) in the Ukrainian language. Your task is to study the given material attentively.

COMMENTS TO THE NEGATIVE FORM OF THE VERBS OF THE PRESENT, FUTURE AND PAST TENSES AND OF THE IMPERATIVE MOOD IN THE UKRAINIAN LANGUAGE

We are going to speak about the negative form of all verb forms in the Ukrainian language:

- how to form this form of the Ukrainian verbs;
- how to put questions to the verbs of this form.

The negative form of all verb forms (of the Present, Future and Past Tenses and of the Imperative Mood, the active or the passive voice) is made by adding the negative particle «не» before the corresponding form of the verb. For example:

The Present Tense

The affirmative form

Ти працюєш (You work / You are working)

The negative form

Ти не працюєш (You don't work / You are not working)

The affirmative form

Ви працюєте (You work / You are working)

The negative form

Ви не працюєте (You do not work / You are not working)

The Imperative Mood

The affirmative form

Працюй (ти)! (Work!)

The negative form

Не працюй (ти)! (Do not work!)

The affirmative form

Працюйте (ви)! (Work!)

The negative form

Не працюйте (ви)! (Do not work!)

The Future Tense

The affirmative form

Ти будеш працювати (You will work / You will be working)

The negative form

Ти не будеш працювати (You will not work / You will not be working)

The affirmative form

Ви будете працювати (You will work / You will be working)

The negative form

Ви не будете працювати (You will not work / You will not be working)

The Past Tense

The affirmative form

Ти працював (You worked / You were working)

The negative form

Ти не працював (You did not work / You were not working)

The affirmative form

Ви працювали (You worked / You were working)

The negative form

Ви не працювали (You did not work / You were not working)

The corresponding verbs of the affirmative and negative forms what you can see in the sentences given before answer the same questions.

Pay attention:

The verb «працюєш» in the sentence «Ти працюєш.» answers the question «Що ти робиш?»

The verb «працюєш» is used with the negative particle «не» in the sentence «Ти не працюєш.» also answers the question «Що ти робиш?»

The verb «працюй» in the sentence «Працюй (ти)» answers the question «Що робити?»

The verb «працюй» is used with the negative particle «не» in the sentence «Не працюй (ти)!» also answers the question «Що робити?»

The verb form «будеш працювати» in the sentence «Ти будеш працювати.» answers the question «Що ти будеш робити?»

The verb construction «будеш працювати» used with the negative particle «не» in the sentence «Ти не будеш працювати.» also answers the question «Що ти будеш робити?»

The verb «працюватимеш» in the sentence «Ти працюватимеш.» answers the question «Що ти робитимеш?»

The verb «працюватимеш» is used with the negative particle «не» in the sentence «Ти не працюватимеш.» also answers the question «Що ти робитимеш?»

The verb «працював» in the sentence «Ти працював.» answers the question «Що ти робив?»

The verb «працював» is used with the negative particle «не» in the sentence «Ти не працював.» also answers the question «Що ти робив?»

However questions to the such negative forms of verbs can be formed by adding the negative particle «не» to the corresponding form of the verb «робити». Sometimes in such questions it is possible to use the word «чого» (the word «що» in form of the Genitive case) instead of the word «що». Look:

The Present Tense

Що (чого) я не роблю? (What am I not doing? / What do I not do?)

Що (чого) ти не робиш? (What are you not doing? / What do you not do?)

Що (чого) він / вона / воно не робить? (What is he / she / it not doing? / What does he / she / it not do?)

Що (чого) ми не робимо? (What are we not doing? / What do we not do?)

Що (чого) ви не робите? (What are you not doing? / What do you not do?)

Що (чого) вони не роблять? (What are they not doing? / What do they not do?)

The Imperative Mood

Що (чого) не робити? (What not to do?)

The Future Tense

Що (чого) я не буду робити? (Що (чого) я не робитиму?) (What shall I be not doing? / What shall I not do?)

Що (чого) ти не будеш робити? (Що (чого) ти не робитимеш?) (What will you be not doing? / What will you not do?)

Що (чого) він / вона / воно не буде робити? (Що (чого) він / вона / воно не робитиме?) (What will he / she / it be not doing? / What will he / she / it not do?)

Що (чого) ми не будемо робити? (Що (чого) ми не робитимемо?) (What shall we be not doing? / What shall we not do?)

Що (чого) ви не будете робити? (Що (чого) ви не робитимете?) (What will you be not doing? / What will you not do?)

Що (чого) вони не будуть робити? (Що (чого) вони не робитимуть?) (What will they be not doing? / What will they not do?)

The Past Tense

Що (чого) він (я, ти) не робив? (What was he (I) not doing? What were you not doing? / What did he (I, you) not do?)

Що (чого) вона (я, ти) не робила? (What was she (I) not doing? What were you not doing? / What did she (I, you) not do?)

Що (чого) воно не робило? (What was it not doing? / What did it not do?)

Що (чого) вони (ми, ви) не робили? (What were they (we, you) not doing? / What did they (we, you) not do?)

For better mastering and binding of material foreigners must acquaint oneself with fixed sentences, texts and with dialogues that contain the negative form of the verb. It is necessary to offer them to give answers on some questions and to fulfill exercises – to do not a big training. It is necessary the questions, tasks in the exercises and some other recommendations for foreigners to give in the Ukrainian language, what will help for better integration of foreigners to the Ukrainian language society.

Контрольні запитання / Control questions:

1. How to form the negative form of the Ukrainian verbs in the Present Tense?
2. How to form questions to the negative form of the verbs in the Present Tense?
3. How to form the negative form of the Ukrainian verbs in the Imperative Mood?
4. How to form questions to the negative form of the verbs in the Imperative Mood?
5. How to form the negative form of the Ukrainian verbs in the Future Tense?

6. How to form questions to the negative form of the verbs in the Future Tense?

7. How to form the negative form of the Ukrainian verbs in the Past Tense?

8. How to form questions to the negative form of the verbs in the Past Tense?

Контрольні завдання / Control tasks:

Вправа 1. *На основі ствердної форми дієслова, вжитої у реченнях, сформууйте заперечну форму. Змініть ствердну і заперечну форму дієслів за особами і числами у теперішньому, майбутньому, минулому часах і у формі наказового способу. Поставте запитання до утворених дієслів.*

1. Я малюю сонце. 2. Викладач запитує студента. 3. Цей школяр добре пише диктант. 4. Іноземна студентка смачно готує. 5. Я п'ю апельсиновий сік. 6. Вікрам виконує завдання декана. 7. Захра завжди правильно відповідає тому, що вона добре знає предмет. 8. Хусейн Алі інколи уважно слухає викладача. 9. Студенти показують викладачу свою кімнату. 10. Товариші купують квіти. 11. Я люблю повільну музику.

Вправа 2. *Відкрийте дужки. На основі ствердної форми дієслова, вжитої у реченнях, сформууйте заперечну форму. Змініть ствердну і заперечну форму дієслів за особами і числами у теперішньому, майбутньому, минулому часах і у формі наказового способу. Поставте запитання до утворених дієслів.*

1. Стіл (стояти) у кімнаті навпроти вікна. 2. Суніл (повторювати) домашнє завдання. 3. Фортун (пам'ятати) правило. 4. Захра (розуміти) викладача. 5. Світлана (стояти) біля дошки. 6. Аваніш добре (вчити) усі предмети. 7. Дідусь гарно (малювати). 8. У мене (боліти) голова. 9. Давіндер (звати) подругу у гості. 10. Викладач (ставити) нам хороші оцінки. 11. Я (могти) добре працювати. 12. Я (лягати) спати ввечері.

Вправа 3. *Дайте ствердну і заперечну відповідь.*

1. Ти знаєш цього студента? 2. Ви бачите це дерево? 3. Студенти гуляють на вулиці? 4. Ви вивчаєте українську мову? 5. Ви їсте м'ясо? 6. Ваші одногрупники розуміють це правило? 7. Фадума знає українські звичаї (custom, ways, the manners and customs)? 8. Ібрагім

отримує хороші оцінки? 9. Це немовля звичайно добре спить вдень? 10. Ваші діти завжди добре сплять вночі? 11. Ви маєте добрий апетит зранку (in the morning)?

Вправа 4. *Дайте ствердну і заперечну відповідь.*

1. Ти знаєш цього студента? 2. Ви бачите це дерево? 3. Студенти гуляють на вулиці? 4. Ви вивчаєте українську мову? 5. Ви їсте м'ясо? 6. Ваші одногрупники розуміють це правило? 7. Фадума знає українські звичаї (custom, ways, the manners and customs)? 8. Ібрагім отримує хороші оцінки? 9. Це немовля звичайно добре спить вдень? 10. Ваші діти завжди добре сплять вночі? 11. Ви маєте добрий апетит зранку (in the morning)?

Вправа 5. *Дайте ствердні і заперечні відповіді на запитання.*

1. Вранці (in the morning) влітку у Чернівцях добре світить сонце? 2. Навесні в Україні часто (often, frequently) іде дощ? 3. Ти завжди ходиш на заняття? 4. Ти часто пропускаєш уроки? 5. Ви завжди розумієте українських студентів? 6. Ви щодня (daily, every day) їсте рис? 7. ваші одногрупники люблять український борщ? 8. Індійські студенти постійно (constantly) їдять у кафе у п'ятому гуртожитку? 9. Ви теж (also, as well, too, either) обідаєте у кафе у п'ятому гуртожитку? 10. Ви купуєте пиріжки з картоплею, з капустою і з горохом на ринку (на базарі)? 11. Ця дівчина любить груші? 12. Ви їсте м'ясо? Ви вегетаріанець (vegetarian)?

Вправа 6. *Дайте ствердні і заперечні відповіді на запитання.*

1. Ти маєш добрий українсько-англійський словник? 2. Ігор легко (easily) перекладає українські тексти? 3. Він важко (heavily, it is hard/ difficult) працює? 4. Вони добре говорять українською мовою? 5. Юра правильно (rightly, correctly) пише? 6. Ахмед вірно (correctly, rightly) перекладає речення? 7. Ви завжди відвідуєте (to visit, to call on (upon), to go to see, to attend) заняття? 8. Ви маєте друга? 9. Ви святкуєте українські свята? 10. Ви завжди старанно (diligently) вчите усі предмети?

Вправа 7. *Дайте ствердні і заперечні відповіді на запитання.*

1. Ви прасуєте ваші сорочки? 2. Ірина пише лист додому? 3. Степан дивиться телевизор? 4. Ви любите прибирати у кімнаті? 5. Фадума миє підлогу? 6. Вона знає цього студента? 7. Вони впізнають один одного? 8. Ці дівчата добре варять суп? 9. Ви любите картопляне пюре? 10. Ти вже розумієш, що українська мова – це дуже важливий предмет?

Вправа 8. *Замініть теперішній час на майбутній і на минулий. На основі ствердної форми дієслів утворіть заперечну форму. Поставте запитання до ствердної і заперечної форми дієслів.*

1. Я дуже смачно готую їжу. 2. Мухамед Хасан і Маніш дивляться по телевізору цікавий індійський фільм. 3. Зараз ми швидко прасуємо білизну. 4. Мої друзі сушать одяг на вулиці. 5. Пральна машинка добре пере мої речі. 6. Зараз Оксана миє руки у ванній кімнаті. 7. Вікас бриє лице (обличчя) перед дзеркалом. 8. Він зачиняє важкі двері. 9. Викладач просить студента показати домашнє завдання.

Вправа 9. *Дайте ствердну і заперечну відповідь.*

1. Завтра ви будете читати текст? 2. У п'ятницю ви будете робити домашнє завдання? 3. Сьогодні ви будете прибирати у кімнаті? 4. Ігор буде витирати дошку? 5. Ввечері ти будеш зачиняти вікно? 6. Вранці Оксана буде відчиняти вікно? 7. Ти будеш міняти підручники у бібліотеці? 8. Вони будуть прати їхній одяг? 9. Вона буде писати на дошці? 10. Воно буде дивитися у вікно?

Вправа 10. *Дайте ствердні і заперечні відповіді на запитання.*

1. Ви будете добре вчити українську мову? 2. Ти будеш робити домашнє завдання? 3. Вона буде вчити це важке правило? Він буде читати текст про Україну? 5. Ви будете відповідати на мої запитання? 6. Воно буде спати вдень? 7. Діти будуть сьогодні гуляти у парку? 8. Вони будуть сьогодні дивитися цей цікавий фільм? 9. Ми будемо розв'язувати це завдання? 10. Студенти будуть писати твір (composition)?

Вправа 11. *Замініть у реченні теперішній час на минулий і на майбутній. Ствердну форму дієслів у реченні замініть на заперечну. Поставте запитання до дієслів ствердної і заперечної форми.*

1. Наш батько іде на овочевий базар. 2. Він слухає українське радіо. 3. Її подруга гуляє у парку. 4. Його друг спить вдома. Він хворий. 5. Вони розуміють це завдання, коли читають текст. 6. Ми вчимо цей предмет на другому курсі. 7. Влітку моя тітка завжди відпочиває на морі. 8. Батько знає правильну відповідь. 9. Іноземець не розуміє це складне питання. 10.

Студент розмовляє на парі. 11. Письмовий стіл стоїть у нашій кімнаті. 12. Наші батьки вдома сумують за нами.

Вправа 12. *Дайте ствердні (affirmative) і заперечні (negative) відповіді на запитання.*

1. Ви вчили домашнє завдання? 2. Він писав цю вправу? 3. Ти розумів те запитання? 4. Ви читали текст? 5. Вона вміла варити борщ? 6. Ти знав як треба (it is necessary) готувати вечерю? 7. Ви любите вчити домашнє завдання? 8. Ти вмів малювати? 9. Вона любила читати? 10. Ти любив слухати маму?

.....

Thus, as you can see from the given above material a foreigners must pay attention to the grammatical characteristics of this part of speech: on gender, person, number, tense, on the affirmative and negative forms for process of learning of the Ukrainian verbs as extremely popular vocabulary. It is also necessary to pay heed to coordination of the verbs with the nouns and other parts of speech, questions to the verbs and to the practical use of received knowledge in the process of mastering of material. The consecution of learning vocabulary must correspond to it necessity in use. The texts, dialogues and exercises with used in them practical information proposed for foreigners will help for more detailed mastering and binding of topic by them.

References

1. Bahtijarova H.Sh., Lukashevich S.S., Majdanjuk I.Z., Sechen' M.P., Petuhov S.V. *Ukraïns'ka mova. Praktichnij kurs dlja inozemciv* [Ukrainian language. Practical course for foreigners] / H.Sh. Bahtijarova, S.S.Lukashevich, I.Z. Majdanjuk, M.P. Sechen', S.V. Petuhov. – Ternopil': Ukrmedkniga. – 1999. – 320 s.
2. Vinnic'ka V.M., Pljushh N.G. *Ukraïns'ka mova: Praktichnij kurs gramatiki dlja studentiv-inozemciv* [Ukrainian: Practical course grammar for foreign students] / V.M. Vinnic'ka, N.G. Pljushh. – K. – 1997. – 224 s.
3. Zajchenko N.F., Vorobjova S.A. *Praktichnij kurs ukraïns'koï movi dlja inozemciv: usne movlennja* [Ukrainian Practical course for foreigners, speaking] / N.F. Zajchenko, S.A. Vorobjova. – K.: Znannja Ukraïni. – 2005. – 324 s.
4. Kaushans'ka V. L., Kovner R. L., Kozhevnikova O. N., Prokof'eva Є. V., Rajners Z. M., Skvirs'ka S. Є., Cirlina F. Ja. *A Grammar of the English Language* / V. L. Kaushans'ka, R. L.

Kovner, O. N. Kozhevnikova, Є. V. Prokof'eva, Z. M. Rajners, S. Є. Skvirs'ka, F. Ja. Cirlina – Leningrad: Prosveshhenie. – 1973. – 320 s.

5. Pheby John and others The Oxford-Duden Pictorial English Dictionary / John Pheby – Oxford, Moscow. – 1985. – 81

Translation of the abstract and references to Ukrainian and Russian

Драпак О.З., асистент

Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

ЗАПЕРЕЧНА ФОРМА ДІЄСЛОВА (ТЕПЕРІШНЬОГО, МАЙБУТНЬОГО І МИНУЛОГО ЧАСУ, А ТАКОЖ НАКАЗОВОГО СПОСОБУ) УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Анотація

Автор подає зведену характеристику заперечної форми дієслів (теперішнього, майбутнього і минулого часів, а також наказової форми) української мови пострадянського періоду з поясненням англійською мовою для іноземців: як утворювати цю форму дієслів і як ставити запитання до дієслів цієї форми. Автор використовує необхідні у повсякденному житті українські дієслова заперечної форми у схемах і переліках, а також у складі вправ.

Ключові слова: дієслово, час дієслова, особа дієслова, рід дієслова, число дієслова, ствердна форма дієслова, заперечна форма дієслова, запитання до дієслова, узгодження, вправа.

Список Використаних Джерел

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сечень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич, І.З. Майданюк, М.П. Сечень, С.В. Петухов. – Тернопіль: Укрмедкнига. – 1999. – 320 с.
2. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів-іноземців / В.М. Вінницька, Н.Г. Плющ. – К. – 1997. – 224 с.
3. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н.Ф. Зайченко, С.А. Воробйова. – К.: Знання України. – 2005. – 324 с.
4. Каушанська В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевнікова О. Н., Прокоф'єва Є. В., Райнерс З. М., Сквирська С. Є., Цирліна Ф. Я. A Grammar of the English Language / В. Л. Каушанська, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевнікова, Є. В. Прокоф'єва, З. М. Райнерс, С. Є. Сквирська, Ф. Я. Цирліна – Ленінград: Просвещение. – 1973. – 320 с.
5. Pheby John and others The Oxford-Duden Pictorial English Dictionary / John Pheby – Oxford, Moscow. – 1985. – 81

Драпак О.З., ассистент
*Буковинский государственный медицинский университет,
Черновцы, Украина*

**ОТРИЦАТЕЛЬНАЯ ФОРМА ГЛАГОЛА (НАСТОЯЩЕГО,
БУДУЩЕГО И ПРОШЕДШЕГО ВРЕМЕНИ, А ТАКЖЕ
ПОВЕЛИТЕЛЬНОГО НАКЛОНЕНИЯ) УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА
ПОСТСОВЕТСКОГО ПЕРИОДА КАК ОБЪЕКТ ИЗУЧЕНИЯ
ИНОСТРАНЦЕВ**

Аннотация

Автор даёт сводную характеристику отрицательной формы глаголов (настоящего, будущего и прошедшего времён, а также повелительной формы) украинского языка постсоветского периода с объяснением на английском языке для иностранцев: как образовывать эту форму глаголов и как ставить вопросы к глаголам этой формы. Автор использует необходимые в повседневной жизни украинские глаголы отрицательной формы в схемах и перечнях, а также в составе упражнений.

Ключевые слова: глагол, время глагола, лицо глагола, род глагола, число глагола, утвердительная форма глагола, отрицательная форма глагола, вопрос к глаголу, согласование, упражнение.

Formation of Foreign Students' Russian Professional Communicative Competence: Psychological and Pedagogical Aspects

Nikolayenko Vita Valentinovna

Dragomanov National Pedagogical University (Kiev, Ukraine)

Phd, Associate professor, Institute of Foreign languages

Abstract

The article deals with the issue of professionally-oriented teaching Russian to foreign students as a psychological and pedagogical problems that needs to update the process of learning Russian language in non-linguistic university. The author analyses various view-points existing among scientists in pedagogy. The theoretical analysis of scientific literature, works on this issue are represented. Such methodological terms in teaching as “education”, “training”, “professional learning”, “vocational guidance”, “vocational orientation” are generalized from the modern point of view. The concepts relating to vocational oriented education are considered. The paper also stresses that communication in a foreign language becomes the important element in professional activity of future specialists.

It is proved that investigating the issues of teaching Russian language for specific purposes in the modern universities is carried out within the number of major research areas – competency, technology, resource and content. The achievements clearly show the important role of language learning in the process of teaching modern professionals and didactic potential of the subject area of “Russian as a foreign language” within the integrative model of the higher professional education.

Keywords: communicative competence, Russian language vocational communicative competence, professionally-oriented education, psychological and pedagogical factors, linguistic identity.

УДК 811.161.1. : 37.015.3

I. Актуальність статті. Специфіка професійно-орієнтованого навчання російської мови як іноземної полягає в тому, що в цьому випадку педагогічний процес спрямований на кінцевий результат навчання студента у вузі – його майбутню професію, яка в підсумку стане сферою докладання всіх отриманих знань, вмінь, навичок і перевіркою їхньої дієвості. Можна стверджувати, що професійно - орієнтоване навчання російської мови являє собою спеціально організований процес орієнтації цілей, змісту, форм, методів і засобів навчання на майбутню спеціальність студентів і підпорядковується рішенням проблеми формування професійно-комунікативних вмінь і навичок іноземних студентів. Його результатом є сформованість професійно-комунікативної компетенції у випускників вишів, готових

здійснювати професійну діяльність в умовах нового полікультурного і полімовного простору.

Метою нашої статті виступає розгляд психолого-педагогічних засад формування російськомовної професійно-комунікативної компетенції іноземних студентів на сучасному етапі розвитку освіти.

II. Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових джерел та нормативних документів показав, що окреслене питання розглядається з різних позицій і взаємопов'язане з таким категоріально-понятійним рядом як: *освіта, професійна освіта, навчання, професійне навчання, професійна орієнтація, професійна спрямованість*. Щоб розмежувати дані поняття і виявити їх суть доцільно дати визначення кожній з цих категорій.

Узагальнюючи різні трактування терміна “освіта”, що представлені в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних авторів (В.П.Андрущенко, В.І.Луговий, В.І.Гончаров, Л.В.Бабух, Б.С.Гершунський, О.Ф.Лосєв, В.А.Сластенін, В.С.Безрукова, О.В.Яковлева, М.А.Лукашенко, Н.А.Селезньова та ін.), можна розглядати його як процес, спосіб соціалізації людини, формування її суспільного і духовного життя, культурних перетворень, спосіб входження людини у світ науки, культури, формування характеру, моральних якостей, що забезпечують можливості для особистісного та професійного розвитку, саморозвитку творчої особистості. Освіта є складною структурою і включає в себе процес навчання і результат навчання, тобто не можна отримати освіту без цілеспрямованого процесу навчання [1].

Питання аналізу і оцінки поняття “навчання”, знайшли своє відображення у працях низки авторів (В.В.Биков, В.А.Сластенін, С.Д.Смірнов, Г.С.Жукова, Є.В.Комарова), тому можна в цілому розглядати його як спільну діяльність студента і викладача, спрямовану на досягнення навчальних цілей, оволодіння знаннями, вміннями та навичками, окресленими навчальними планами та програмами, враховуючи спеціалізацію навчання; як процес стимулювання та управління зовнішньою і внутрішньою активністю студента, в результаті якого відбувається освоєння людського досвіду.

Аргументованим є також підхід вітчизняної дослідниці Л.В.Петько до обґрунтування актуальності та доцільності навчання майбутніх випускників університету в професійно орієнтованому іншомовному навчальному середовищі у площині *освітній простір – освіта – освітня система – освітнє середовище* (ОС), яка визначила структурні компоненти та чинники ОС та запропонувала класифікацію моделей ОС [10, с. 112–113; 11].

У контексті нашого дослідження слід також розкрити поняття “професійна освіта”. У науковців існують різні точки зору щодо цього поняття. Зокрема, С.Я.Батишев, А.М.Новіков відзначають, що вища професійна освіта є однією зі складових у системі освіти і при її динамічному розвитку необхідно враховувати: національний досвід, світові тенденції розвитку; інтеграцію освіти, науки і виробництва; розвиток креативного характеру професійної освіти; взаємодію ринку освітніх послуг з ринком праці [2].

Як зазначає О.М.Лейбович, однією з основних цілей професійної освіти є створення умов для оволодіння професійною діяльністю, отримання кваліфікації відповідно до інтересів і здібностей людини, оволодіння встановленими компетенціями, беручи до уваги спеціальність студентів [7].

Розглядаючи дане поняття з точки зору психології, багато вчених вважають, що невід’ємною його складовою є розвиток особистісних якостей, які визнаються важливими для здійснення успішної професійної діяльності [4].

Таким чином, професійна освіта характеризується підвищенням професійного рівня і розвитком професійно-особистісних якостей іноземних студентів. Тоді як, на відміну від професійної освіти, термін “професійне навчання” трактується як керований педагогічний процес придбання знань, умінь, навичок у певній професійно трудовій галузі.

Розглядаючи психологічні характеристики професійного навчання, А.К.Маркова відзначає, що на кожному етапі професійного навчання важливо не тільки передбачити формування певних знань і умінь, а й послідовно розвивати особистісні якості та здібності студента, задовольняти його потреби в самореалізації. Автор зазначає, що, у процесі формування і розвитку психологічних якостей

майбутнього фахівця, важливо стимулювати насамперед мотиваційну сферу (ціннісні орієнтації професії, сенс професії, мотиви, цілі, емоції, установку на адаптацію), а потім на її основі – операціональну сферу (професійні знання, професійні здібності, професійні дії, професійне мислення, професійні технології) [8].

Зазначимо, що у дослідженнях з психології та педагогіки відзначений зв'язок поняття “професійне навчання” з поняттями “професійна орієнтація” і “професійна спрямованість”.

Існують різні трактування професійної орієнтації в залежності від того, в якому контексті застосовується це поняття. У тлумачних словниках російської мови термін “орієнтування” виходить із значення дієслова “орієнтувати”: допомагати комусь розібратися в чому-небудь; ставити перед ким-небудь певну мету, завдання; вказувати кому-небудь напрямок подальшої діяльності .

У психології термін “орієнтація” вживається, коли мова йде про визначення власного місцезнаходження в “просторі”, положення в ситуації вибору [12, с. 135].

Е.Ф.Зеєр пропонує кілька визначень даного поняття, одне з них таке: *“професійна орієнтація являє собою сукупність педагогічних і психологічних заходів та комплексу інформації різного роду, спрямованих на прийняття рішення з придбання студентами тієї чи іншої спеціальності, а також на вибір оптимального для досягнення цієї мети шляху подальшої професійної освіти”* [6, с. 79].

Ми дотримуємося тієї думки, що орієнтування особистості в педагогічному сенсі – це надання їй допомоги в усвідомленні та адекватному оцінюванні навчального матеріалу, активізації певної предметної діяльності, визначенні напрямку особистісного становлення, аналізі проблемної ситуації та отриманні про неї відомостей, плануванні відповідних дій, їх контролю, успішному досягненні якої-небудь мети, тощо.

Наприкінці 1990-х рр. активно розроблялися нові принципи і підходи до професійної освіти. В якості основних принципів нової освітньої парадигми називаються: розвиток особистості студента; формування компетентностей, визначення компетенцій і соціально значущих якостей студента як особистості, здатної до самовизначення, саморегуляції і самоактуалізації; урахування

індивідуально-психологічних особливостей студентів, їхніх потреб у самореалізації; послідовність всіх рівнів освіти (загальної, початкової, середньої спеціальної та вищої) [6].

Ряд авторів, досліджуючи процес професійного навчання, виділяють і таке поняття, як “професійно-орієнтоване навчання”, яке в більшості випадків відноситься до навчання іноземної мови.

Проблема професійно орієнтованого навчання є предметом спеціального і постійного розгляду, оскільки вимагає такої організації процесу навчання, при якому студент стає суб'єктом освітньої діяльності, результатом якої є набуття знань, умінь, навичок, необхідних у майбутній професійній діяльності; особливу увагу при такому підході слід приділяти розвитку індивідуальності студента (Н.А.Бахольская, Б.В.Беляєв, В.В.Грачов, І.А.Зимова, А.А.Леонтьєв, П.І.Образцов). Розвиток особистості студентів пов'язаний насамперед з реалізацією їхніх можливостей в навчанні, орієнтованому на виконання ними практичних завдань, які формують професійні навички.

З точки зору А.А.Вербицького, слід організувати таке навчання, яке забезпечує перехід, трансформацію одного типу діяльності (пізнавальної) в інший (професійний) з відповідною зміною потреб і мотивів, мети, дій (вчинків), засобів, предмета і результату, тобто має виражену професійну орієнтацію [3].

Однією з цілей професійно-орієнтованого навчання є забезпечення інтелектуального і морального розвитку людини на основі залучення її в самостійну цілеспрямовану діяльність в різних галузях знань, за допомогою поєднання інноваційних педагогічних, інформаційних та професійно-орієнтованих технологій, методів і засобів навчання, створення ситуацій включення студентів в різні види діяльності (спілкування, вирішення проблем, дискусії, диспути, виконання проектів, тощо) і формування у них значущих для майбутньої професійної діяльності якостей особистості.

Більшість авторів вказують на взаємозв'язок і взаємодію особистості та діяльності в цілісній системі професійного навчання. Так, І.А.Зимова, посилаючись на ідеї А.Н.Леонтьєва, С.Л.Рубінштейна, зазначає, що розмежування особистості та діяльності чи психологічних і педагогічних характеристик фахівця є “умовним”, тому що обидва компоненти нерозривно пов'язані один з одним в силу того, що “*особистість*

виступає суб'єктом діяльності, яка, в свою чергу, поряд з дією інших чинників, наприклад спілкування, визначає особистісний розвиток її як суб'єкта" [13, с. 34]. У свою чергу, А.К. Маркова вважає, що процес взаємодії особистості та діяльності супроводжується зростанням самосвідомості, мотивації, засвоєнням норм і цінностей професії [8].

Отже, аналіз науково-методичної, психолого-педагогічної літератури показав, що термін "професійно-орієнтоване навчання" у більшості випадків застосовується для позначення процесу викладання іноземної мови, орієнтованого на вивчення професійної лексики, читання наукової літератури за фахом, розвитку професійної комунікації. Так, П.І.Образцов розуміє під *"професійно орієнтованим навчанням, таке навчання, яке ґрунтується на врахуванні потреб студентів у вивченні іноземних мов, що диктуються особливостями майбутньої професії, які, в свою чергу, вимагають його вивчення"* [13, с. 14].

Очевидно, що професійна спрямованість діяльності вимагає, по-перше, інтеграції дисципліни "іноземна мова" (у нашому випадку російська мова) з профільюючими дисциплінами; по-друге, ставить перед викладачем завдання навчити майбутнього спеціаліста на основі міжпредметних зв'язків використовувати іноземну мову як засіб систематичного поповнення своїх професійних знань, а також як засіб формування професійних умінь і навичок.

Таким чином, стає очевидним, що необхідно змінити мету викладання і перетворити російську мову зі спеціальності в мову для спеціальності з урахуванням специфіки обраної професії.

Огляд психолого-педагогічної літератури показує, що при організації професійно-орієнтованого навчання іноземної мови необхідно вирішити цілий ряд психолого-педагогічних завдань: визначити мету, забезпечити мотивацію студентів, провести відбір і структурування навчального матеріалу на основі міждисциплінарної інтеграції, врахувати психологічні характеристики особистості, виділити і застосувати результативні підходи до навчання, створити і реалізувати організаційно-педагогічні умови для здійснення такого типу навчання.

Окресливши мету професійно орієнтованого навчання, слід звернути увагу на підвищення навчальної мотивації студентів. Торкаючись питань мотивації,

встановлено, що проблема підвищення мотивації студентів у процесі навчання відображена у багатьох дослідженнях Г.А.Китайгородської, Н.Р.Мухтарової, Е.С.Полат, які розглядають її як організований процес, спрямований на формування у студентів усвідомленої потреби, необхідності професійно-орієнтованого навчання, безперервний психолого-педагогічний вплив, що сприяє підтриманню у студента високого рівня мотивації впродовж всього навчального процесу. Основним завданням професійно-орієнтованого навчання іноземної мови стає наближення змісту і методів його викладання до практичних потреб студентів. У першу чергу це відноситься до відбору матеріалу, його критичного осмислення, обліку професійної специфіки і рівню мовної компетенції студентів [9, с. 6].

Відбір змісту навчання на основі міждисциплінарної інтеграції передбачає упорядкування, узгодження, взаємодоповнення і збагачення змісту науковими знаннями різних навчальних предметів, що виражається у вигляді інтегрованих предметів і програм дозволяє включити студента в комунікацію, підвищити мотивацію вивчення російської мови. При цьому підхід до відбору змісту повинен бути орієнтований на останні досягнення в тій чи іншій сфері людської діяльності, висвітлювати наукові досягнення в сферах, безпосередньо відображати професійні інтереси.

Одним із завдань при організації професійно-орієнтованого навчання є збагачення змісту і структурування навчальної інформації. Відповідно до змісту навчальної програми, матеріал можна структурувати по розділах, блоках, модулях. На наш погляд, поняття “розділ”, “блок”, “модуль” ідентичні, оскільки кожне з них представляє вивчення певного обсягу матеріалу відповідно до обраної теми. З точки зору Є.В.Лопанова, модульна модель навчального процесу дозволяє змінити структуру аудиторного та позааудиторного навантаження у бік збільшення самостійної роботи учнів з навчально-методичною літературою та електронними освітніми ресурсами. При такому підході частка лекційних занять неухильно скорочується, а практичних (практик, семінарських занять, тренінгів), що передбачають більш тісну взаємодію студента та викладача, орієнтоване на придбання професійних навичок (компетенцій), істотно зростає.

Проведений аналіз дозволив нам конкретизувати зміст поняття “професійно орієнтоване навчання студентів”, яке розглядається нами як *спеціально організований процес, при якому мета, зміст, завдання і способи навчання спрямовані на розвиток професійно орієнтованих знань, практико-орієнтованих умінь, навичок мовленнєво-розумової діяльності, когнітивного мислення при роботі з професійною інформацією, при вирішенні професійно орієнтованих ситуаційних завдань.*

Таким чином, аналіз психолого-педагогічних досліджень проблеми професійно орієнтованого навчання російської мови як іноземної у немовних вузах показав, що ця проблема є психолого-педагогічною, отже вимагає врахування як психологічних чинників, таких як особистісні характеристики студентів (мотивація, готовність до навчання іноземних мов, активність, самостійність, здатність до аналітико-синтетичної роботи), так і необхідності дотримання спеціально організованого цілеспрямованого педагогічного процесу, що включає в себе підходи, принципи, організаційно-педагогічні умови, методи, прийоми, а також наявність засобів для реалізації цілей і завдань професійно-орієнтованого навчання з урахуванням специфіки майбутньої професії іноземних студентів.

References

1. Andyeva M.S. *Konstitutsyonno-pravovye osobennosti obrazovaniya kak ob'ekta upravleniya* (Constitutional and legal aspects of the formation as an object management) / *Pravo y obrazovaniye*. – 2003. – № 5. – S. 57–75.
2. Batyshev S.Ya. *Professyonal'naya pedahohyka: uchebnyk dlya studentov, obuchayushchikhsya po pedahohycheskym spetsyal'nostyam y napravleniyam*; (Professional Pedagogy textbook for students enrolled in the teaching professions and directions) red. S.Ya. Batysheva A.M. Novykova. –3-e izd, pererabot. – M. : Yzd-vo ЭHVES, 2009. – 455 s.
3. Verbytskyy A.A. *Ynoyazychnye kompetentsyy kak komponent obshchey professyonal'noy kompetentsyy ynzhenera: problemy formirovaniya* (Foreign-language competence as a component of the overall engineer's professional competence: problems of formation) / A.A.Verbytskyy, V.F.Tenyshcheva // *Vysshee obrazovaniye sehodnya*. – 2007. – № 12. – S. 27–31.
4. Horlyakov P.Yu. *Ponyatiye kompetentnosti y osobennosti professyonal'no oryentyrovannogo obucheniya ynostrannomu yazyku* (The concept of competence and the features of professionally oriented foreign language teaching) // *Obshchestvo. Sreda. Razvitye*. – 2010, № 3. – S. 119–120.

5. Zhukova H.S., Nykytyna N.Y., Komarova E.V. *Tekhnolohyy professyonal'no-oryentyrovannoho obuchenyya* (Professionally-based learning technologies): ucheb. posobyе. – M. : Yzdatel'stvo RHSU, 2012. – 165 s.
6. Zeer E.F., Pavlova A.M., Symanyuk E.E. *Modernyzatsyya professyonal'noho obrazovanyya: kompetentnostnyy podkhod* (Modernization of vocational education: competence approach). – M., 2005. – 216 s.
7. Leybovych A.N. *Professyonal'nye standarty: razrabotka y vnedrenye*: doklad na zasedanyy ASY (Professional standards: development and implementation: report on the meeting of ASI) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa : <http://prof-standart.org>.
8. Markova A.K. *Psykholohyya professyonalizma* (Psychology of professionalism). – M. : Mezhdunarodnyy humanitarnyy fond «Znanye», 1996. – 312 s.
9. Mukhtarova N.R. *Ponyatyе professyonal'no-oryentyrovannoho obuchenyya ynostrannomu yazyku na neyazykovykh fakul'tetakh vuzov* (The concept of professionally oriented learning a foreign language at language faculties of universities) // Vestnyk MHHU ym. M.A. Sholokhova. Fylolohycheskiye nauky, 2009. – № 2. – S. 95–102.
10. Pet'ko L.V. *Pedagogichna sutnist' u vyznachenni ponjattja «osvitnje seredovyshhe»* (Pedagogical Point of Learning Environment in the Theoretical Approaches) / Gumanitarnyj visnyk DVNZ «Perejaslav-Hmel'nyč'kyj derzhavnyj pedagogichnyj universytet imeni Grygorija Skovorody»: zbirnyk naukovykh prac'. – Vyp. 34. – Perejaslav-Hmel'nyč'kyj, 2014. – S. 109–118.
11. Pet'ko L.V. *Imperatyv globalizacijnykh perspektiv – formuvannja profesijnо sprjamovanogo inshomovnogo navchal'nogo seredovyshha v umovah universytetu* [The imperative of globalization perspectives – the forming of the professionally directed foreign language educational environment in the conditions of university] / Pedagogika vyshhoi' ta seredn'oi' shkoly: zb.nauk.prac' ; za red. Z.P.Bakum. – Kryvoriz'kyj pedagogichnyj instytut DVNZ «Kryvoriz'kyj nacional'nyj universytet». – Vyp. 41. – Kryvyj Rig : Drukarnja Romana Kozlova, 2014. – S. 254–261.
12. *Psykholohyčeskyj slovar* (Psychological Dictionary) [red. V V. Davydov [y dr.]. – M. : Pedahohyka, 1983. – 448 s.
13. Obraztsov P.Y., Yvanova O.Yu. *Professyonal'no-oryentyrovannoe obuchenye ynostrannomu yazyku na neyazykovykh fakul'tetakh vuzov* (Professionally oriented learning a foreign language at language faculties of universities). – Orel : OHU, 2005. – 114 s.

Translation of the abstract, keywords and references to Ukrainian and Russian

Ніколаєнко Віта Валентинівна. Формування професійної російськомовної комунікативної компетенції іноземних студентів: психолого-педагогічний аспект.

Анотація

У статті розглянуто питання щодо професійно-орієнтованого навчання російської мови студентів-іноземців як психолого-педагогічна проблема, яку необхідно актуалізувати у процесі організації навчання російській мові в немовному вузі. Представлено теоретичний аналіз наукової літератури, робіт окресленої проблеми, проаналізовано категорії (поняття), що відносяться до професійно орієнтованого навчання, в результаті чого виявлено сутність і уточнено зміст даного поняття.

Ключові слова: комунікативна компетентність, російськомовна професійно-комунікативна компетентність, професійно орієнтоване навчання, психолого-педагогічні чинники, мовна особистість .

ЛІТЕРАТУРА

1. Андиева М.С. Конституционно-правовые особенности образования как объекта управления / М.С.Андиева // Право и образование. – 2003. – № 5. – С. 57–75.
2. Батышев С.Я. Профессиональная педагогика: уч. для студ., обучающихся по пед. специальностям и направлениям / С.Я.Батышев ; под ред. С.Я.Батышева А.М.Новикова. – 3-е изд., перераб. – М. : Изд-во ЭГВЕС, 2009. – 455 с.
3. Вербицкий А.А. Иноязычные компетенции как компонент общей профессиональной компетенции инженера: проблемы формирования / А.А.Вербицкий, В.Ф.Тенищева // Высшее образование сегодня, 2007. – № 12. – С. 27–31.
4. Горляков П.Ю. Понятие компетентности и особенности профессионально-ориентированного обучения иностранному языку / П.Ю.Голяков // Общество. Среда. Развитие. – 2010. – № 3. – С. 119–120.
5. Жукова Г.С., Никитина Н.И., Комарова Е.В. Технологии профессионально-ориентированного обучения: учеб. пособ. / Г.С.Жукова. – М. : Издательство РГСУ, 2012. – 165 с.
6. Зеер Э.Ф. Модернизация профессионального образования: компетентностный подход / Э.Ф.Зеер, А.М.Павлова, Э.Э. Сыманюк. – М., 2005. – 216 с.
7. Лейбович А.Н. Профессиональные стандарты: разработка и внедрение: доклад на заседании АСИ/ А.Н.Лейбович [Электронный ресурс] / А.Н. Лейбович. – Режим доступа : <http://prof-standart.org>.
8. Маркова А.К. Психология профессионализма. – М. : Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996. – 312 с.
9. Мухтарова Н.Р. Понятие профессионально-ориентированного обучения иностранному языку на неязыковых факультетах вузов / Н.Р.Мухтарова // Вестник МГГУ им. М.А.Шолохова. Филологические науки, 2009. – № 2. – С. 95–102.
10. Петько Л.В. Педагогічна сутність у визначенні поняття «освітнє середовище» / Л.В.Петько // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Вип. 34. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – С. 109–118.
11. Петько Л.В. Імператив глобалізаційних перспектив – формування професійно спрямованого іншомовного навчального середовища в умовах університету / Л.В.Петько // Педагогіка вищої та середньої школи: зб.наук.праць ; за ред. З.П.Бакум. – Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет». – Вип. 41. – Кривий Ріг : Друкарня Романа Козлова, 2014. – С. 254–261.
12. Психологический словарь / под ред. В. В. Давыдова [и др.]. – М. : Педагогика, 1983. – 448 с.
13. Образцов П.И., Иванова О.Ю. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку на неязыковых факультетах вузов / П.И.Образцов, О.Ю.Иванова. – Орел : ОГУ, 2005. – 114 с.